

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ดลชัย อินทรโกสม

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและรองคณบดีฝ่ายวิชาการ ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ท.ท.ท.

.....
(ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ป.อ.อ.

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปาณาวงษ์)

รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์

พฤษภาคม 2564

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ดร.ทรงภพ ชุมนมธุรส ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้อุทิศสละเวลาอันมีค่ามาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์อันประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครูทเมือง กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องของการค้นคว้าอิสระด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

กราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นเรศวร ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าของท่าน เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลได้อย่าง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ นักเรียนโรงเรียนบ้านไร่วิทยาที่ได้ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือต่าง ๆ จนการทำวิจัยครั้งนี้ประสบ ผลสำเร็จได้ด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา ตลอดจนมิตรสหายหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิตที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แนะนำ และช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัย

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศ แต่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ของครูผู้สอนวิชา ภาษาไทย และผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย

ดลชัย อินทรโกสม

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับ กระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ผู้วิจัย	ดลชัย อินทรโกสม
สถานที่ปรึกษา	ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563
คำสำคัญ	การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model, กระบวนการกลุ่ม, การเรียนวรรณคดี

บทคัดย่อ

วิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดอุทัยธานี ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม จำนวน 3 แผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.74 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของ

ประชากรกลุ่มเดียว (One Sample) และการทดสอบหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุด ที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการบวกรวมการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการบวกรวมการกลุ่ม (\bar{X} เท่ากับ 22.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.86) สูงวก่อก่อนเรียน (\bar{X} เท่ากับ 13.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการบวกรวมการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 22.56 คิดเป็นร้อยละ 75.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการบวกรวมการกลุ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

Title	DEVELOPMENT OF LITERATURE ACHIEVEMENT “KLON DOK SROY RUMPUENG NAI PAACHA” BY MACRO MODEL LEARNING AND GROUP PROCESSING FOR MATTHAYOM 2 STUDENTS
Author	Donlachai Intarakosum
Advisor	Songphop Khunmathurot, Ph.D.
Academic Paper	Independent Study M.Ed. Program in Thai Language, Naresuan University, 2020
Keywords	MACRO model learning management, Group process, Literature learning

Abstract

This research aims to: 1) measure quality of MACRO model learning management and group process in improvement of literature learning in Matthayom 2 students, 2) compare literature learning achievement before and after the MACRO model learning management and group process, 3) compare achievement of the MACRO model learning management and group process in literature study of “Klon Dok Sroy Rumpueng Nai Paacha” by Matthayom 2 students, against the 70% criteria, and 4) study students' satisfaction towards the MACRO model learning management and group process. The sample group use in the study consists of the 39 students from Class 2/9, Second Semester, Academic Year 2020 of Banrai Witthaya School, Uthai Thani province, selected by simple random sampling which is done at the class level. The tools used in the study are three plans for MACRO model learning management and group process, which have highest suitability ($\bar{X} = 4.64$), “Klon Dok Sroy Rumpueng Nai Paacha” learning achievement assessment form, which has confidence of 0.74, and an assessment form to measure students' satisfaction towards the MACRO model and group process-based learning management, which has high suitability ($\bar{X} = 4.42$). Statistics used for data analysis are mean, percentage, standard deviation, one sample t-test and dependent sample t-test.

The results of the research showed that 1) the MACRO model learning management and group process in improvement of "Klon Dok Sroy Rumpueng Nai Paacha" literature learning in Matthayom 2 students has the average score of 4.64 or "highest" rating, 2) learning achievement of the literature work "Klon Dok Sroy Rumpueng Nai Paacha" in the sampled Matthayom 2 students after the MACRO model learning management and group process improves ($\bar{x} = 22.56$ and standard deviation = 1.86) when compared to the pretest achievement ($\bar{x} = 13.85$ and standard deviation = 2.91) with statistical significance of .05, 3) learning achievement of the literature work "Klon Dok Sroy Rumpueng Nai Paacha" under the MACRO model learning management and group process has the average score of 22.56 or 75.21% passing the 70% requirement, and 4) the students' satisfaction toward the MACRO model learning management and group process has the average score of 4.21 or "high" passing the criteria.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของงานวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า.....	18
การจัดการเรียนการสอนวรรณคดี.....	20
การจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model.....	31
การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิจัย.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	170

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	14
2	แสดงค่าความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	60
3	แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม.....	62
4	แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม.....	64
5	แสดงการเปรียบเทียบค่าร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม.....	65
6	แสดงค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม.....	65
7	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	84
8	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1).....	89
9	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2).....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3).....	93
11 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	95
12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	98
13 แสดงตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า.....	100
14 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	152
15 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	154

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2 การสอนวรรณคดีโดยใช้วีดิทัศน์ของพรทิพย์ แข็งขัน.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์อย่างหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี” พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ไว้ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 (แก่นมาส ขวลิต, 2555, หน้า 7) เพื่อแสดงให้เห็นว่าภาษาไทยนั้นเป็นเสมือนเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสาร และที่ขาดไปไม่ได้คือวรรณคดี

วรรณคดีเป็นมรดกทางภาษาอย่างหนึ่งที่มีการถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งวรรณคดีชิ้นสำคัญที่ถูกค้นพบนั้นคือ ศิลาจารึกหลักที่ 1 ถือเป็นวรรณคดีลายลักษณ์อักษรฉบับแรก และมีความงดงามด้านภาษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอักษรศาสตร์ซึ่งบ่งบอกเป็นอย่างดีว่า ภาษาไทยยังคงดำรงไว้จนถึงปัจจุบัน เห็นได้จากข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 1 ที่ว่า “...เมื่อก่อนลายสือไทยนี้มี 1205 ศก ปีมะแม พ่อขุนรามคำแหงหาใครใจในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้ลายสือไทยนี้จึงมีเพื่อขุนผู้้นใส่ไว้...” (ศุขย์มานุษยวิทยา, 2562, ออนไลน์) เห็นได้ว่านอกจากการคิดค้นตัวอักษรไทยแล้วนั้น ศิลาจารึกหลักที่ 1 ยังเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้สามารถเรียนรู้ผ่านตัวอักษรได้เป็นอย่างดี ดังคำกล่าวที่ว่า วรรณคดีเป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรม เพราะด้วยตัวบทวรรณคดีทั้งรูปแบบการประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มักสอดแทรกคุณค่าด้านต่าง ๆ เข้าไปด้วย เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านสังคม เป็นต้น จึงเป็นเสมือนเครื่องมือในการสื่อสารของผู้แต่งผ่านการร้อยเรียงเรื่องราวให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในช่วงสมัยนั้น ดังเห็นได้จากวรรณคดีไทยหลาย ๆ เรื่อง เช่น นิราศภูเขาทอง ของสุนทรภู่ ที่ปรากฏในหนังสือวรรณคดีและวรรณกรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการกล่าวเกี่ยวกับลักษณะความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้นเป็นอย่างดี (พงษ์จันทร์ สุขขัยัง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ, ภาสกร เกิดอ่อน และรวีวรรณ อินทรประพันธ์, 2558, หน้า 9) ที่ว่า

“...ถึงเกรดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา
เดี๋ยวนี้มีมอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา ทั้งผัดหน้าจับเขม่าเหมือนชาวไทย...”

ซึ่งจากบทประพันธ์ที่ยกมานั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงค่านิยมการแต่งกายของสตรีชาว มอญในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จนถึงช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้อาศัยในเกาะเกร็ดว่ามีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการแต่งกายที่ คล้ายคลึงกับชาวไทย คือการผัดหน้าหรือการผัดแป้ง และการทาโรยผงให้ดำจากเขม่าผสมน้ำมัน ตานี

ลักษณะที่สะท้อนให้เห็นว่าวรรณคดีมีความสำคัญอย่างยิ่งในภาษาไทยนั้นเกิดจาก การจินตนาการและความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งที่ถ่ายทอดออกมาโดยอาศัยสังคม ค่านิยม วิถีชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนแห่งความคิด ดังนั้นวรรณคดีจึงเป็นศิลป์และศาสตร์แห่งภาษาที่วิจิตรงดงาม สะท้อนให้ผู้อ่านสามารถรับรู้รส เสียง สีสานผ่านถ้อยคำ อีกทั้งเกิดความตื่นตาตื่นใจจากรสสัมผัส ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (กิตติยา รัศมีแจ่ม, 2561, หน้า 13)

จากความสำคัญของวรรณคดีข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการ เรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ คือ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนต้องเกิดคุณภาพตามที่กำหนด คือ เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจาก วรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่น สำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3 – 4) ซึ่งการเรียนการสอนวรรณคดีนอกจากผู้เรียนต้องเรียนรู้ เรื่องราวต่าง ๆ ในตัวบทหรือเนื้อหาแล้ว ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการแสดงความคิดเห็น หรือวิเคราะห์ วิจาร์ณคุณค่า สามารถสรุปข้อคิดและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเนื้อหาวรรณคดีสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น กล่าววว่า วรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนภาพชีวิตและ สังคม สามารถเรียนรู้ได้หลายแง่มุมในเชิงสหวิทยาการ ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนให้เห็น คุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบ เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตและ บุรณาการกับความรู้ด้านอื่น ๆ จึงจะเกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนการสอนวรรณคดีตามเป้าหมาย และในแต่ละช่วงชั้นต้องเรียนวรรณคดีตามที่กำหนดไว้ เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 – 2) ดังนั้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการได้

กำหนดเนื้อหาวรรณคดีไว้ ได้แก่ ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ศิลปินหลักที่ 1 โคลงสุภาสิต บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก และกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

วรรณคดีสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือรัชกาลที่ 6 ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของประเทศตะวันตก ส่งผลให้วรรณคดีตะวันตกได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวรรณคดีไทย จึงทำให้มีการแปลและเรียบเรียงเป็น ร้อยกรองให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เป็นวรรณคดีเรื่องหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลของวรรณคดีตะวันตกนั้น กล่าวคือเป็นบทประพันธ์ที่ถอดความมาจากกวีนิพนธ์เรื่อง *Elegy Written in a Country Churchyard* ของทอมัส เกรย์ กวีชาวอังกฤษ โดยนำมาดัดแปลงให้เข้ากับธรรมเนียมของไทย ด้วยเนื้อหาที่แสดงความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ผสมผสานกับความงามทางด้านวรรณศิลป์ จึงทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นบทเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง (พองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ศรีวรรณ ช้อยศิริ, ภาสกร เกิดอ่อน และรวีวรรณ อินทรประพันธ์, 2559, หน้า 140)

การเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบัน ครูผู้สอนมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เพียงเพื่อให้ผู้เรียนท่องจำ แปลศัพท์ หรือแม้แต่การจดจำเนื้อหาผ่านเรื่องราวที่เรียน ซึ่งถือเป็นปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอนโดยตรง นอกจากนั้นพบว่าผู้เรียนมักเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวรรณคดี ขาดความรู้ความเข้าใจ หรือความสนใจที่จะเรียนวรรณคดีเพราะถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับกระดำเนินชีวิตของผู้เรียนเอง และเป็นเรื่องไกลตัว โดยวรรณคดีแต่ละเรื่องถูกประพันธ์ในช่วงสมัยอดีต ส่งผลให้คำศัพท์บางคำไม่ปรากฏใช้ในปัจจุบันจึงยากต่อการทำความเข้าใจ ดังเห็นปัญหาการเรียนการสอนจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง เช่น ครูผู้สอนบางคนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวรรณคดีที่ไม่แม่นยำทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน เพราะไม่มีการศึกษาวรรณคดีจากฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งมีวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการบรรยายมากกว่าการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ส่งผลกระทบให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวรรณคดีและไม่เห็นคุณค่าของการเรียนวรรณคดี (ชลธิชา นานา, 2561, หน้า 115) เนื้อเรื่องยาว มีคำศัพท์ยากเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สามารถทำความเข้าใจในวรรณคดี และคิดว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว ผู้เรียนจึงเลือกอ่านเฉพาะเรื่องย่อเพื่อใช้ในการสอบเท่านั้น ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของวรรณคดี ขาดความซาบซึ้ง และไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดี (รณชัย จันทรแก้ว, 2559, หน้า 167) การถ่ายทอดเนื้อหาของครูผู้สอนนั้นมุ่งเน้นตำราเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ เน้นการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถสรุปเนื้อหา หรือสรุปบทเรียนด้วยตนเองไม่ได้ ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดช่องว่าง (สุวัฒนา มั่นภาวนา,

2562, หน้า 84) นอกจากนี้ผู้วิจัยพบปัญหาจากการเรียนการสอนวรรณคดี โดยแบ่งสาเหตุเป็น 3 ประการ คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านเนื้อหา ซึ่งด้านผู้สอนเกิดจากการศึกษาตัวบทวรรณคดีเพียงเฉพาะตอนที่สอนเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาผ่านฉบับสมบูรณ์ จึงทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน ซึ่งจากปัญหานี้ทำให้ผู้สอนไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเนื้อหาวรรณคดีและเจตนาของผู้แต่ง อีกทั้งส่งผลกระทบต่อผู้เรียนที่เรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการท่องจำ แปลศัพท์ แปลความจากเรื่อง เพราะเห็นว่าวรรณคดีเรื่องนั้นไม่ทันสมัยทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความสนใจ หรือแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านเนื้อหา พบว่าเนื้อหาของวรรณคดีนั้นเป็นเรื่องยาว ซึ่งบางเรื่องมีเนื้อหาที่ยากเกินความสามารถของนักเรียน เนื่องจากคำศัพท์ที่ปรากฏในตัวบทเป็นคำศัพท์ที่ไม่มีใช้ในปัจจุบัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างถ่องแท้

นอกจากนี้ผลการทดสอบแห่งชาติ วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (Ordinary National Educational Test: O – NET) พบว่าสาระที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1 มีผลคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ย 42.38 ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย 51.32 และปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ย 66.55 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., ออนไลน์) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนวรรณคดีของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนัก

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีจากงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม Kahoot เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พร้อมเพื่อน จันทรินทร์, 2560, หน้า 52) การเรียนการสอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์และการสอนตามแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการคิดรวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทย พบว่า ความสามารถทางการคิดรวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทยของผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์, 2555, หน้า 78) วิธีการสอนแบบเปิดในการสอนวรรณคดีไทยเพื่อเข้าถึงคุณค่าของวรรณคดีไทยและความงามทางภาษาไทย พบว่า ผู้เรียนสามารถเข้าถึงคุณค่าของวรรณคดีไทยและความงามทางภาษาไทยอยู่ในระดับดี (นันทกานต์ อัสวตั้งตระกูลดี, 2562, หน้า 127) การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จุฬาลักษณ์ คชาชัย, 2557, หน้า

64) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาและแบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พนิสา ทรงเพียรธรรม, 2561, หน้า 84 – 85) และการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย พบว่า ผลการทดลองใช้และการขยายผล ครูผู้สอนและผู้เรียนโรงเรียนทดลองและโรงเรียนขยายผลมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (ชลธิชา หอมพุ่ม, 2560, หน้า 333) สังเกตได้ว่าการจัดการเรียนรู้นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นแนวทางหนึ่งในการนำการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีสำหรับนักเรียน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจผ่านกระบวนการ ขั้นตอน หรือกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้นั้นมีส่วนประกอบอย่างหนึ่งที่มีลักษณะร่วมกันคือ การจัดการเรียนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองนั้น เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivism) ซึ่งเป็นแนวคิดของปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) แนวคิดการสร้างองค์ความรู้เพื่อการเรียนการสอน ผู้เรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มตัว เป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ (ทิตินา เขมมณี, 2562, หน้า 94) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดเป็นการจัดการเรียนการสอนหนึ่ง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity – Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงการหรือโครงงานเป็นฐาน (Project – Based Learning) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งมีรูปแบบที่ตรงตามการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 คือรูปแบบ MACRO model

การจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 รูปแบบ MACRO model เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิด Teach Less, Learn More ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาเป็นหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) (ดิเรก วรรณเคียร, 2558, หน้า 7) โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model นั้นมีผู้สนใจในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ได้แก่ การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ที่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พิกรี ก็ไร, 2561, หน้า 95) การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 : MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ธนพร เลิศโพธา-วัฒนา, 2561, หน้า 55) และการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ (ดวงใจ งามศิริ, 2562, หน้า 69)

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการนำการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ โดยมีการนำเทคนิค แนวคิดหรือกระบวนการต่าง ๆ เข้ามาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น แต่การจัดการเรียนรู้เหล่านั้นเมื่อเปลี่ยนบริบท หรือกลุ่มนักเรียนอาจจะเกิดปัญหาอื่น ๆ แทรกซ้อนเข้ามาได้ ด้วยพื้นฐานของวิชาภาษาไทย สาระการเรียนรู้วรรณคดีที่เป็นการนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนบางรายอาจมีประสบการณ์ที่ไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในลักษณะความสัมพันธ์เชิงสังคม หรือกลุ่มสัมพันธ์

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model เป็นการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาผ่านการลงมือปฏิบัติและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกิดจากการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปเผยแพร่สู่สังคม แต่กระบวนการดังกล่าวอาจไม่ประสบความสำเร็จหากผู้เรียนต้องเรียนรู้เป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่จะส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น คือ การจัดการเรียนการสอน

โดยมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียนแบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 (กฤติน แก้วเอี่ยม, 2561, หน้า 121) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เชียงบูรณาการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชียงบูรณาการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สุริยะ หาญพิชัย, 2561, หน้า 15) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเชิงรุกโดยใช้กระบวนการกลุ่ม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับดี (สิริจิตต์ เดชอมรชัย, 2562, หน้า 83) จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่ากระบวนการกลุ่มหรือการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มสามารถพัฒนาทักษะความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการวางแผน แบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ทิศนา แคมมณี, 2562, หน้า 143) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่มนั้นยังทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกกดดัน หรือรู้สึกว่ายากเพียงลำพัง (รุ่งฤดี แผลงศร, 2561, หน้า 91)

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อนำการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 70

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 9 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 327 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 39 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

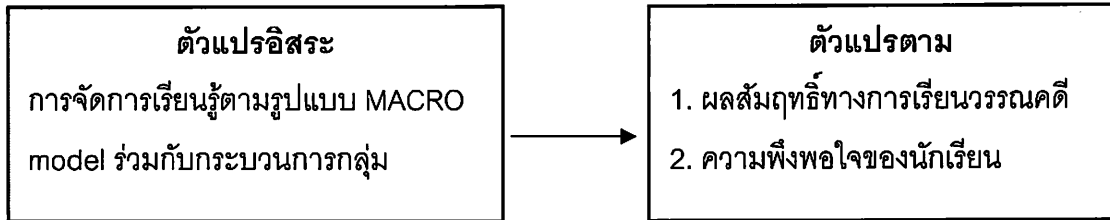
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี และความพึงพอใจของนักเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า จากหนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ทางวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า โดยการวัดระดับคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model หมายถึง รูปแบบแนวความคิด การจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ขั้นการเรียนรู้ โดยตรง (Active Learning) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และ ขั้นเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีการดำเนินการร่วมกัน เป็นทีม โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม มีกระบวนการทำงาน อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนที่เน้นการดำเนินการร่วมกันเป็นทีม โดยสมาชิกแต่ละคนมี บทบาทหน้าที่ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิด สร้างองค์ความรู้ และสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ในลักษณะที่นักเรียน มีความกระตือรือร้น กระตุ้นความสนใจ และตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีหลังเรียนด้วยจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2 สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ วรรณคดีและวรรณกรรม

1.3 ตัวชี้วัด

1.4 การออกแบบการเรียนรู้

1.5 การประเมินผลการเรียนรู้

2. วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

2.1 ที่มาและความสำคัญของวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

2.2 เนื้อเรื่องย่อ

2.3 ความงดงามทางวรรณศิลป์และคุณค่าของวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

3. การจัดการเรียนการสอนวรรณคดี

3.1 จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนวรรณคดี

3.2 แนวคิดการสอนวรรณคดี

3.3 แนวทางในการสอนวรรณคดี

3.4 ข้อคำนึงเกี่ยวกับการสอนวรรณคดี

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี

4. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

4.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

4.2 แนวทางในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

4.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

5. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5.1 แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5.3 วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการแบ่งสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งสิ้น 5 สาระ และ 5 มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสาร และนำไปใช้ในชีวิตรจริง ดังนี้ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 - 2)

1.1 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6 – 7) ได้กำหนดให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

1.2 สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ วรรณคดีและวรรณกรรม
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงาน ประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนและทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลง พื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับวรรณคดีและ วรรณกรรมนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 5) ระบุไว้ว่า สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและ บทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ในระดับที่ยากขึ้น	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิต คำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ - บ้านเกิด - บันทึกการเดินทาง
2. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยก เหตุผลประกอบ	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่าน	
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

1.4 การออกแบบการเรียนรู้

การออกแบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยมมาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งหวังให้เกิดทักษะ ความสามารถทางการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่ต้องการและสังเกตได้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้นั้นมีการปรับแนวคิดต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงตามศักยภาพของผู้เรียนโดยนำทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้แบบประมวลผล (Information processing) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นการออกแบบการเรียนรู้จึงเกิดความหลากหลาย สามารถแยกได้เป็น 2 นัยยะ คือ ความหมายเชิงศาสตร์ (Discipline/ Science) และความหมายเชิงกระบวนการ (Process) (อภิสิทธิ์พร สถิตยภัทศีกุล, 2561, หน้า 108)

ปัจจุบันการออกแบบการเรียนรู้เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องศึกษา และนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ ผ่านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นเอกสารที่ครูผู้สอนต้องจัดเตรียมไว้เพื่อเตรียมรับการตรวจสอบหรือประเมินการปฏิบัติงาน อุบลวรรณ สงเสริม (2562, หน้า 899) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นเอกสารแสดงการเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ อีกนัยหนึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสร้างขึ้นเพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อให้จัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การฝึกการพัฒนาเพื่อมีการวางแผนกิจกรรม การเรียนรู้ที่มีลักษณะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการฝึกฝนและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในทุกด้านตามสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์ สถิต และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง, 2563, หน้า 99)

1.5 การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการตรวจสอบอย่างหนึ่งของการเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลตามสภาพจริง ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งหลักในการประเมินผลการเรียนรู้นั้นมีคำถามสำคัญ (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561, หน้า 304 – 305) ดังนี้

คำถามที่ 1 ประเมินอะไร

การประเมินสภาพจริงในประเด็นคำถามนี้ควรเป็นการประเมินในเรื่องต่อไปนี้

1. ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิปัญญา เช่น ความรู้ ความเข้าใจ
2. ทักษะ เช่น ทักษะการนำเสนอ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกัน
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความเป็นผู้นำ ความกล้าแสดงออก ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

4. กระบวนการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา

คำถามที่ 2 ประเมินด้วยวิธีใด

วิธีการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วยการนำเสนอหน้าชั้นเรียน การสนทนา การบันทึก การสร้างสถานการณ์จำลอง การสังเกต การอภิปราย แบบสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกต เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการประเมินผลนั้นจะเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด

คำถามที่ 3 ประเมินโดยใคร

การประเมินผลการเรียนรู้นั้นผู้ที่สามารถประเมินได้ คือ นักเรียนประเมินตนเอง ครูผู้สอน ประเมินนักเรียน นักเรียนประเมินเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรือผู้ปกครองประเมิน แต่ต้องมีกรอบมาตรฐานการประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการลำเอียง หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

การตั้งคำถามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงนั้น เป็นเพียงกระบวนการเพื่อกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่การกำหนดเกณฑ์การตัดสินการประเมินผลจะพิจารณาตามความเหมาะสมจากสภาพบริบทของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็นระบบ

ตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบค่าที่ใช้เพื่อสะท้อนมาตรฐาน (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561, หน้า 306) ดังนี้

ร้อยละ 80 – 100	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ร้อยละ 75 – 79	หมายถึง	ดีมาก
ร้อยละ 70 – 74	หมายถึง	ดี
ร้อยละ 65 – 69	หมายถึง	ค่อนข้างดี
ร้อยละ 60 – 64	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ 55 – 59	หมายถึง	พอใช้
ร้อยละ 50 – 54	หมายถึง	ผ่าน
ร้อยละ 0 – 49	หมายถึง	ไม่ผ่าน

จากเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมักใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไปในการตัดสิน เพราะถือว่าเป็นเกณฑ์ในระดับดี และมีความเหมาะสมกับรายวิชาภาษาไทยที่ครอบคลุมพุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ) ทักษะพิสัย (การลงมือปฏิบัติ) และจิตพิสัย (คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ไปด้วยกัน

จากสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการกำหนดแนวทาง ขอบเขตและสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมโดยยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ให้มีความครอบคลุม ครบถ้วนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพตามเป้าหมายนั้น นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 6) กำหนดการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาศัยครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ยังยึดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนที่ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย สาระวรรณคดีและวรรณกรรมมาใช้เป็นทิศทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีต่อไป

2. วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

2.1 ที่มาและความสำคัญของวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เป็นวรรณคดีที่นับได้ว่ามีคุณค่าสูงส่ง ด้วยเนื้อหาอันเป็นสากลที่ถูกถ่ายทอดผ่านฉันทลักษณ์และการเลือกใช้คำจนเกิดความงามทางวรรณศิลป์ กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามีที่มาจากกวีนิพนธ์เรื่อง *Elegy Written in a Country Churchyard* ของทอมัส เกรย์ (Thomas Gray) กวีชาวอังกฤษ กล่าวกันว่าทอมัส เกรย์ ได้ประพันธ์เมื่อ พ.ศ. 2285 ที่สุสานเก่าแก่ของเมืองสโตกโปจส์ (Stoke Poges) ในมณฑลบัลคิงแฮมเชอร์ (Buckinghamshire) หลังจากญาติและเพื่อนของกวีเสียชีวิตลงในเวลาใกล้เคียงกัน โดยคำว่า *Elegy* ตรงกับคำในภาษาไทยว่า “บทร่ายกรอกกำสรด” คือ โคลงไว้อาลัย แต่ในกวีนิพนธ์ของทอมัส เกรย์นั้น มีความหมายที่กว้างออกไป คือ การรำพึงเกี่ยวกับความตายของมนุษย์ตลอดจนสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นเห็นว่ามีคุณค่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 119)

ต่อมาภายหลังพระยาอุปทิศศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) เป็นผู้ประพันธ์กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าจากต้นฉบับแปลของพระยาอนุমানราชธน (ยง เสฐียรโกเศศ) โดยเนื้อหาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านั้นมีการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องให้ผู้อ่านได้เห็นบรรยากาศ สภาพวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อแบบไทยได้ โดยเลือกใช้สรรค่างาย ๆ สื่อนำผู้อ่านเกิดภาพพจน์เกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่อง ผู้ประพันธ์มีการใช้ตัวละครโดยเลือกชื่อนานที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย มีความสุขตามอัตภาพ และเป็นอาชีพของบรรพบุรุษที่มีความผูกพันกับสังคมไทยมาช้านาน มีการเกี่ยวโยงถึงสัตว์ตามความเชื่อของคนไทย คือ นกแสก ที่ทำให้อารมณ์เรื่องนี้เข้าถึงจิตใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี มีการกล่าวถึงต้นไม้ คือ ต้นโพธิ์และต้นไทร ที่ขึ้นตามสถานที่ที่รกร้าง ป่าช้าและบริเวณวัด เพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและเกิดอารมณ์คล้ายตามได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนั้นมีการดัดแปลงโดยกล่าวถึงชาวบ้านบางระจัน เหล่าผู้กล้าของไทยเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 และศรีปราชญ์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าถูกประพันธ์ด้วยกลอนดอกสร้อยจำนวน 33 บท โดยเพิ่มเติมจากกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษจำนวน 1 บท นอกจากนี้พระสารประเสริฐ (ตรี นาคะประทีป) ได้เขียนบทกถามุขหรือบทนำเรื่องก่อนขึ้นกลอนดอกสร้อย (ฟองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ, ภาสกร เกิดอ่อน และระวีวรรณ อินทรประพันธ์, 2559, หน้า 141 – 157)

2.2 เนื้อเรื่องย่อ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ถูกประพันธ์ทั้งสิ้น 33 บท แต่หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้นได้คัดเลือกกลอนดอกสร้อยไว้ศึกษาเพียง 21 บท โดยมีเนื้อเรื่องย่อดังนี้

ในเวลาเย็นใกล้ค่ำ มีชายคนหนึ่งได้เข้าไปนั่งอยู่ในวัดชนบทแห่งหนึ่ง ซึ่งภายในมีแต่ความเงียบสงบ เมื่อได้ยินเสียงระฆังบอกเวลาใกล้ค่ำ เขาจึงมองไปรอบ ๆ เห็นชาวนาจูงฝูงวัวควายเดินทางกลับบ้าน ครั้นสิ้นแสงตะวันแล้วเขาได้ยินเสียงจิ้งหรีด เรไรร้อง และเสียงเกราะในคอกสัตว์นกแสกที่จับอยู่บนหอระฆังก็ส่งเสียงร้องออกมา บริเวณต้นโพธิ์ต้นไทรมีศพฝังอยู่เป็นจำนวนมาก ความเงียบสงบ ความวิเวกช่วยให้เกิดความรู้ถึงสัจธรรมแห่งชีวิตที่ว่า ผู้ดีมีจน โพร่ นักรบ กษัตริย์ต่างมีจุดจบเช่นเดียวกันคือความตาย และมีสิ่งที่ดีติดตัวไปได้คือความดี (ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ และวันเพ็ญ เหลืองอรุณ, 2562, หน้า 231)

2.3 ความงดงามทางวรรณศิลป์และคุณค่าของวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านั้นไม่ได้มีความเข้มข้นของเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่มีความงดงามทางวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านอื่น ๆ ที่สอดแทรกไว้ในถ้อยคำที่ผู้ประพันธ์ได้สรรคำเป็นอย่างดี เห็นได้ชัดตั้งแต่การเลือกรูปแบบคำประพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งกลอนดอกสร้อยถือเป็นฉันทลักษณ์ตามแบบเดิมของไทยที่มีมาแต่โบราณ มีรูปแบบที่จดจำได้ง่าย มักใช้ในการแต่งเพื่อขับร้องหรือบทร้องเล่น และมีเนื้อหาที่ให้คติสอนใจ ลักษณะนี้จึงมีความเหมาะสมกลมกลืนเป็นอย่างยิ่งกับเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้คติแก่ผู้อ่าน

การใช้ภาษา พระยาอุปทิศศิลปสารเลือกใช้ถ้อยคำง่าย ๆ สื่อความหมายที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบคำประพันธ์ แต่ในขณะเดียวกันยังคงรักษาลักษณะเด่นของบทร้อยกรองไทย คือความเสนาะของเสียงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการเลียนเสียงธรรมชาติ และการเล่นเสียงสัมผัสอันแพรวพราว ดังตัวอย่างที่ว่า

ยามเอ๋ยยามนี้

ปดพีมืดมัวทั่วสถาน

อากาศเย็นเยือกหนาวครววิกาล

สงัดป่านป่าใหญ่ไร้สำเนียง

มีก็แต่จิ้งหรีดกระกรีดกริ่ง!

เรไรหรือ! ร้องขรมระฆังเสียง

คอกควายวัววัวเกราะเปาะเปาะ! เพียง

รู้ว่าเสียงเกราะแว่วแผ่วแผ่วเอ๋ย

นอกจากนี้อีกประการคือ การใช้โวหารเปรียบเทียบอันงดงามแยบคาย หรือการใช้สัญลักษณ์เพื่อแทนสิ่งหนึ่งในการนำเสนอความคิด เห็นได้ชัดว่าผู้ประพันธ์มีการเลือกสรรถ้อยคำ

มาถ่ายทอดได้อย่างเหมาะสม สร้างจินตนาการและอารมณ์สะเทือนใจแก่ผู้อ่านได้อย่างลึกซึ้ง ดังตัวอย่างที่ว่า

ดวงเอยดวงมณี	มักจะลี้ลับอยู่ในภพ
หรือได้ห้องห้องสมุทรสุดสายตา	ก็ล้อมซาสิ้นชมนิมยมน
บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น	อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสนธ์
ไม่มีใครได้เคยเลยสักคน	ย่อมบานหล่นเปล้าตายมากมายเอย

เมื่อพิจารณาคุณค่าอันเป็นสากลจากวรรณคดีที่มาจากต่างประเทศแล้ว ผู้เรียนต้องศึกษาการปรับเปลี่ยนทางวรรณศิลป์เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อของผู้อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 123 – 124)

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า พบว่าวรรณคดีเรื่องนี้มีการใช้ถ้อยคำที่ปรับเปลี่ยนให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมไทย ถึงแม้เป็นวรรณคดีที่มาจากกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษก็ตาม ผู้ประพันธ์มีการสอดแทรกแนวคิด วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ รวมทั้งบริบทวิถีชีวิตผ่านตัวละครที่ปรากฏในเรื่องได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงเห็นว่าวรรณคดีเรื่องนี้เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาแล้วจะเห็นถึงความงดงามของสังคมไทย อีกทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับสัจธรรมของมนุษย์ และแนวคิดอื่น ๆ ที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมา

3. การจัดการเรียนสอนวรรณคดี

3.1 จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนวรรณคดี

การเรียนการสอนวรรณคดีไทยในปัจจุบัน คณะจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (2560, หน้า 32 – 39) กล่าวว่า ครูผู้สอนวรรณคดีมีการสอนวรรณคดีที่ไม่เป็นวรรณคดี คือ การสอนที่มุ่งเน้นการท่องจำ และแปลศัพท์ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของวรรณคดี และการสอนที่เน้นการท่องจำที่นิยมใช้ในการสอนคือ “การท่องอาขยาน” ซึ่งครูมักจัดให้เป็นภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ โดยบทอาขยานนั้นไม่สามารถทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของบทที่ท่องได้ การสอนอาขยานแบบท่องจำจึงเป็นผลพวงจากข้อกำหนดที่หลักสูตรให้เป็นอย่างนั้น

การสอนวรรณคดีแบบท่องจำ โดยเฉพาะบทอาขยาน ซึ่งอาจเป็นวรรคทอง มีวรรณศิลป์ และมีจินตภาพ รวมทั้งมักจะมีบทหนึ่งๆ ที่เรียกว่า “บทครู” คือ เป็นต้นแบบของการแต่งคำประพันธ์แต่ละประเภท กล่าวได้ว่า กวีที่จะแต่งคำประพันธ์จำเป็นต้องรู้ฉันทลักษณ์ ข้อกำหนดทางเสียง รวมทั้งวิธีการแต่งที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับ เช่น การแต่งกาพย์ประเภทต่าง ๆ มักจะจำบทครูไว้เป็นต้นแบบ เป็นต้น

การสอนศัพท์จากบทอาขยานนั้น เป็นการเน้นรศคำ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ แสดงให้เห็นถึงความสามารถของกวีที่เลือกสรรคำที่แตกต่างจากปัจจุบันนำไปสู่การแสดงอัตลักษณ์ของกวีแต่ละท่าน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงพลังปัญญาของกวีสมัยนั้น ๆ อีกด้วย การสอนวรรณคดีในลักษณะนี้แม้จะไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของวรรณคดีไทยได้ แต่สิ่งที่ควรเพิ่มเติม คือ การสร้างจินตภาพจากเสียงคำอันไพเราะ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถได้รับอรรถรสจากการอ่านวรรณคดี

บทอาขยานแสดงคุณค่าทางจิตใจและคุณค่าทางสังคม คือ ควรเลือกให้นักเรียนได้เรียนวรรณคดีแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตใจ หรือคุณค่าทางสังคม กล่าวได้ว่าการเรียนวรรณคดี คือ การเรียนชีวิตจำลองเพื่อนำมาเป็นบทเรียนของชีวิตที่สมบูรณ์ ครูผู้สอนวรรณคดีจึงต้องรู้จักการวิจารณ์วรรณคดี เพื่อดึงความคิดหรือบทเรียนชีวิตออกจากชีวิตจำลองที่ปรากฏในอาขยาน หรือตัวบทวรรณคดี

กึ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล (2560, หน้า 206) อธิบายเกี่ยวกับหลักสำคัญของการเรียนวรรณคดีว่า ควรให้ผู้เรียนนั้นเกิดมโนทัศน์ เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะกว้าง ๆ เป็นภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม จนสามารถนำไปคิดเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวได้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการสอนวรรณคดี จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวรรณคดีได้อย่างลึกซึ้ง โดยอาศัยหลักการต่าง ๆ รวมทั้งคุณค่าที่สอดแทรกไว้ในตัวบทของวรรณคดี

3.2 แนวคิดการสอนวรรณคดี

การสอนวรรณคดีมีแนวคิดในการสอนวรรณคดีที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากการนำทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มาประกอบการสอนโดยใช้เนื้อหาวรรณคดีเป็นหลัก โดยแนวคิดที่นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีนั้น มีนักวิชาการหลายท่านเสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 42) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนวรรณคดีให้สนุกเป็นสุข หรือ เล่นปนเรียน ไว้ว่า การสอนวรรณคดีให้สนุกเป็นสุขเกิดจากรากศัพท์ภาษาอังกฤษ 2 คำ คือ PLAY หมายถึง การเล่น และ LEARN หมายถึง การเรียน รวมเป็น PLEARN ซึ่งประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มอ่าน ขั้นนี้เป็นขั้นแรกที่นักเรียนเริ่มเห็นบทอ่าน เริ่มรู้จักและทำความเข้าใจกับบทอ่าน ลักษณะคำประพันธ์ การอ่านคำ การแบ่งวรรคการอ่าน และฝึกอ่านออกเสียงด้วยพื้นฐานเสียงธรรมชาติ ซึ่งอาจมีจังหวะได้แต่ไม่มีทำนอง

ขั้นที่ 2 ขั้นลีลา เป็นขั้นในการฝึกอ่านออกเสียงเป็นทำนองที่ถูกต้องตามลักษณะคำ ประพันธ์ ฝึกอ่านเป็นทำนองช้า ๆ จนเสียงอ่านเสนาะมีเสียงเอื้อน เสียงนาสิกและรู้วิธีการทอดเสียง

ขั้นที่ 3 ขั้นร้องเล่น เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ เปลี่ยนแนวการอ่านเป็นการร้อง เล่นในท่วงทำนองต่าง ๆ ร้องเพลง ฟังเพลง ชมเรื่องจากสื่อโดยยังคงเนื้อหาสาระเดิม ที่ต้องการฝึก ให้นักเรียนได้เรียนรู้ซ้ำมาหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ วิธี

ขั้นที่ 4 ขั้นรื่นเริง เป็นขั้นแสดงบทบาทสมมติ แสดงตามบทอ่าน บทร้องเล่นหรือบทเพลง การเรียนรู้ขั้นนี้ควรแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มขนาดที่เหมาะสมกับบทอ่านหรือบทร้องเล่นนั้น เพราะ นอกจากให้นักเรียนได้เรียนรู้ซ้ำ ๆ แล้ว ยังเป็นการฝึกการทำงานกลุ่ม การจัดระบบการเรียนรู้ ภายในกลุ่ม การวางแผน การร่วมมือ การคิดปรึกษา ความรับผิดชอบ การประสานความคิดและการแสดงออกทางด้านความคิดอย่างมีเหตุผล ความกล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และสุดท้ายที่ ต้องการคือความสนุกสนานในการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นเรียนรู้ ขั้นนี้เป็นการเรียนรู้ ความรู้และฝึกฝนทักษะตามตัวชี้วัด เรียนรู้การ วิเคราะห์วรรณคดี เรียนรู้และฝึกทักษะจากการสร้างสถานการณ์ เรียนรู้และฝึกทักษะการใช้ภาษา ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ทำแบบฝึกหัด ฯลฯ

พรทิพย์ แฉียงขัน (2553 อ้างถึงใน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2560, หน้า 45 – 49) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนวรรณคดีเชิงวิจักขณ์ (Literature appreciation) ว่าเป็นการถ่ายทอดให้นักเรียนเข้าถึงวรรณคดี เห็นคุณค่าของวรรณคดี ซึ่งการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งโดยนำวิธีการสอนแบบจตุรวิธีมาใช้ในการสอนวรรณคดี ดังนี้

1. รอบรู้ศัพท์ ภาษาที่ใช้ในวรรณคดีเป็นภาษาที่มีความงดงามทั้งด้านเสียงและความหมาย กวีจึงต้องรอบรู้ภาษาต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทย เพื่อจะได้สรรคำไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสมทำให้เกิดรสคำและรสความ

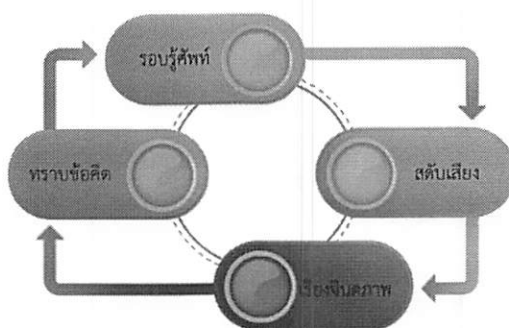
2. สดับเสียง วรรณคดีมีความโดดเด่นในเรื่องความงามของเสียง ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียงหรือการอ่านในใจ เสียงเสนาะที่เกิดจากการสอดประสานของจังหวะ ท่วงทำนอง ประกอบด้วย สัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ และการซ้ำคำ

3. เรียงจินตภาพ จินตภาพหรือภาพที่เกิดขึ้นภายในใจ เกิดจากกลวิธีทางวรรณศิลป์ 2 ลักษณะ คือ การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 การใช้ภาพพจน์และสัญลักษณ์

4. ทราบข้อคิด เป็นความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากอ่านวรรณคดีเรื่องนั้นจบลง การสรุปข้อคิดที่ได้จากวรรณคดีขึ้นอยู่กับทรรศนะและประสบการณ์ของนักเรียนหรือผู้อ่าน อาจเป็นสาระสำคัญที่กวีต้องการสื่อให้หรือเกิดจากความคิดเห็นของนักเรียน ดังนั้นครูจึงไม่ควรบอกข้อคิดจากวรรณคดีโดยตรงแก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนนั้นสามารถสรุปข้อคิดได้ด้วยตนเองตาม

ประสบการณ์และศักยภาพ หากนักเรียนสรุปข้อคิดได้ไม่ชัดเจน ครูจึงต้องแนะนำวิธีการที่ให้นักเรียนสรุปข้อคิดได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จากวิธีการสอนวรรณคดีที่ใช้ในการสอนวรรณคดีเชิงวิัจักษณ์นั้น สามารถสรุปออกเป็นแผนภาพ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีจตุรวิธี ของพรทิพย์ แข็งขัน (2553 อ้างถึงใน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2560, หน้า 49)

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559, หน้า 1) เสนอแนวคิดการสอนวรรณคดีโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องนักเรียนเป็นสำคัญตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาพหุปัญญา ความสามารถในการอ่านและการศึกษาค้นคว้า มีความรักและเห็นคุณค่าของวรรณคดีมากยิ่งขึ้น ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ทั้งในลักษณะการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสอนสอดแทรก การสอนแบบคู่ขนาน หรือการสอนแบบสหวิทยาการ ซึ่งวิธีการสอนวรรณคดีโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานนั้นเกิดจากแนวทางการเรียนการสอนในต่างประเทศและนำมาทดลองใช้ในประเทศไทย ส่วนหนึ่งได้จากการค้นคว้าวิจัย การคิดค้นจากครูโดยตรง ซึ่งล้วนแต่มีประโยชน์ด้วยกันทั้งสิ้น ครูควรพิจารณาเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับสาระเนื้อหาและวุฒิภาวะของนักเรียน

การจัดการเรียนรู้ควรตอบสนองจุดประสงค์ของตัวชี้วัดให้บรรลุตามที่กำหนด ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ถือว่ามีความสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศการเรียน ไม่ซ้ำซากจำเจ การเรียนรู้มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนนั้น คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และนักเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด

แนวคิดการสอนวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสอนวรรณคดีที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้ผ่านเนื้อหาของวรรณคดี

ทั้งด้านรูปแบบ เสียง ลีลาในการประพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงวรรณคดี เห็นคุณค่า และเกิดความซาบซึ้งในวรรณคดีเรื่องนั้นได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นการสอนวรรณคดีควรมีกิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลายก่อให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนควบคู่กันทั้งในรูปแบบการบูรณาการ การศึกษาค้นคว้า หรือการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีอิสระในการเรียนรู้นั้น

3.3 แนวทางในการสอนวรรณคดี

การจัดการเรียนรู้ครูควรมีการวางแผนวิธีการในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายของการเรียนการสอนวรรณคดีได้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้นั้นเปรียบเสมือนการวางแผนการเดินทางที่ทำให้ครูสามารถออกแบบการเรียนการสอน สื่อประกอบการสอน วิธีการ รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอน (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561, หน้า 114) คือแบบจำลองแสดงมโนทัศน์ของการนำเอาวิธีระบบมาออกแบบกระบวนการของการวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา และการประเมินผล นอกจากนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง (2560, หน้า 49 – 50) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้วรรณคดี ประกอบด้วย

1. วิธีการถอดคำประพันธ์ เป็นวิธีการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรองที่นิยมเป็นอย่างมาก โดยให้นักเรียนแปลความหมายของถ้อยคำ ซึ่งวิธีการนี้มีข้อจำกัดคือ ข้อความที่นักเรียนแปลความออกมานั้นไม่ใช่ความหมายที่แท้จริง เป็นเพียงความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายเดิมเท่านั้น
2. วิธีวิเคราะห์ เป็นวิธีการที่นักเรียนอ่านวรรณคดีแล้ววิเคราะห์องค์ประกอบ กลวิธีการประพันธ์ และปรัชญาของกวี โดยต้องการให้นักเรียนเข้าใจส่วนประกอบทั้งหมด
3. วิธีทางจิตวิทยา เป็นวิธีการที่นักเรียนศึกษาพฤติกรรมของตัวละครผ่านประเด็นทางจิตวิทยาที่นำมาเชื่อมโยง เช่น ปมหรือความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร เป็นต้น
4. วิธีการทางอารมณ์ เป็นวิธีการที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีทั้งด้านบวกและลบ กลวิธีการสร้างความรู้สึกของกวี โดยมีหลักการเช่นเดียวกับการฟังดนตรี การดูละคร หรือการวาดภาพ ซึ่งวิธีนี้นักเรียนควรอ่านออกเสียงเพื่อให้เกิดทักษะการฟังและสังเกตถึงความไพเราะของเสียงผ่านถ้อยคำในการประพันธ์
5. วิธีการตอบสนอง เป็นวิธีการเน้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อวรรณคดีได้อย่างเป็นอิสระผ่านกระบวนการอ่านตีความ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งวิธีการนี้เน้น

บทบาทของนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรมีความเป็นประชาธิปไตยและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย

6. วิธีการทางศีลธรรม เป็นวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเรื่องคุณธรรมผ่านพฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดี เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

7. วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการให้นักเรียนศึกษาชีวประวัติของกวี และสถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ในสมัยที่เกิดวรรณคดีนั้น โดยส่วนใหญ่มักแสดงให้เห็นถึงคุณค่าด้านสังคม

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย หรือแม้แต่การสอนวรรณคดีนั้น ครูควรมีความพร้อมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์แก่นักเรียน มีการจัดการชั้นเรียนเพื่อนำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม รวมทั้งเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ โดยมีเป้าหมายหลักให้นักเรียนมีคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์คือ เก่ง ดี มีสุข แนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น ครูจึงต้องมีการเตรียมการสอนอย่างมีคุณค่า อัจฉรา ชิวพันธ์ (2553, หน้า 104 – 154) กล่าวถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติในการสอนวรรณคดีไว้ดังนี้

1. สอนด้วยใจไม่ใช่สอนด้วยหน้าที่ การสอนเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หน้าที่ของครูจึงมีทั้งการฝึกอบรม และสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไป นอกเหนือจากการสอนครูต้องมีจิตสำนึกและจิตวิญญาณในความเป็นครู ตลอดจนใส่ใจในการสอนให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้ ดังนั้นครูจึงต้องสอนด้วยใจ มีการตระเตรียมและถามตัวเองอยู่เสมอว่า สอนใคร สอนทำไม สอนแล้วเขาจะรู้อะไร และสามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง รวมทั้งสอนอย่างไรให้เขาเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกิจกรรมที่หลากหลาย

2. สอนอย่างมีความสุข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อให้เกิดความรู้อย่างมีความสุข และรักในการเรียนนั้น ครูต้องมีความสุขในการสอน ซึ่งการสอนอย่างมีความสุขอยู่ที่การเห็นแง่มุมของพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความหลากหลาย โดยครูต้องฝึกฝนให้ตนเองเป็นผู้มองโลกในแง่ดี พยายามสร้างความเข้าใจในตัวผู้เรียน สร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการสอนอย่างมีความสุขจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีที่นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน อย่างไรก็ตามครูควรมีการวางข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความวุ่นวายหรือเสียงดังเกินเหตุ จนเป็นการรบกวนชั้นเรียนข้างเคียง

3. สอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีความสุขและสนุกกับการเรียน การปฏิรูปการเรียนรู้ส่งผลให้ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หรือ Child Center Learning บทบาทสำคัญของครูที่สำคัญคือ ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้รอบคอบและรัดกุม มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามวุฒิภาวะและศักยภาพของนักเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนได้ทดลอง ค้นคว้าด้วยวิธีการที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย สื่อการสอนเร้าความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก นักเรียนสามารถสรุปข้อคิด หลักการ องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. สอนให้มีความรู้คู่คุณธรรม การอบรมและสั่งสอนให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดการเรียนการสอนโดยธรรมชาติของครูนอกจากให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ครูต้องให้คำชี้แนะแนวทางชัดเจนให้นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. สอนให้นำไปใช้ การที่นักเรียนจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้นั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนและตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่เรียนว่าเป็นประโยชน์ที่สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตรจริงได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้นั้น ครูควรสร้างความตระหนักแก่นักเรียนเพื่อให้พื้นฐานของการเรียนอย่างมีความหมาย การเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะในการใช้ภาษาต่าง ๆ เพราะภาษาไทยเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ครูต้องหาแนวทางในการจัดกิจกรรมและรูปแบบของแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับนักเรียนอย่างหลากหลาย สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตรจริงได้

6. สอนให้ทันสมัยกับกาลเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นหากครูสามารถติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงขณะนั้น ทำให้ตนเองมีความคิดทันสมัย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้รับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควรปรับตัวให้เข้ากับวัยของนักเรียน พุดภาษาเดียวกับนักเรียนในบางโอกาส ก็จะส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างครูกับนักเรียน

7. สอนเพื่อพัฒนาสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีนั้นสามารถส่งเสริมให้เกิดความสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมได้ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน

8. สอนให้ชื่นชมกับภูมิปัญญาไทย นักเรียนจะสามารถเห็นภูมิปัญญาไทยที่แฝงในภาษาไทยหรือตัวบทวรรณคดีได้เมื่อครูสอดแทรกหรือยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม นักเรียนจึงเกิดความประทับใจ เห็นความสำคัญ ตลอดจนความภาคภูมิใจ ดังนั้นครูจึงต้องจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนให้นักเรียนมีความชื่นชม ตระหนักเห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยเข้าไปด้วย

3.4 ข้อคำนึงเกี่ยวกับการสอนวรรณคดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 38) ได้กล่าวถึงข้อคำนึงเกี่ยวกับครูผู้สอนวรรณคดี ไว้ดังนี้

1. ความยิ้มแย้ม อารมณ์ดี และความพร้อมสอน
2. มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระที่จะสอนอย่างแท้จริง
3. ปรับสภาพนักเรียนและบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความกระตือรือร้นพร้อมเรียน รวมถึงมีสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ที่พร้อมใช้ประกอบการเรียนการสอน
4. ความแตกต่างระหว่างนักเรียน ควรคำนึงเสมอว่า นักเรียนกลุ่มอ่อนไม่ใช่ตัวตลกในชั้นเรียน ไม่ใช่ผู้ที่เป็นตัวถ่วงสำหรับครู หรือนักเรียนที่ลองดีกับครู แต่เป็นนักเรียนที่กำลังเผชิญกับปัญหาและควรได้รับความช่วยเหลือ เอาใจใส่ และดูแลจากครูอย่างใกล้ชิด
5. ความเหมาะสมของวัยนักเรียนกับบทอ่านของวรรณคดี
6. เน้นความเพลิดเพลินในการอ่านและการฟังที่ต่อเนื่อง เพื่อให้ได้สดับรสที่ไพเราะแห่งถ้อยคำที่สละสลวย และเกิดความเพลิดเพลินในอารมณ์
7. พยายามเสริมเรื่องด้วยการเล่าเกร็ดความรู้ประกอบ และสรุปเรื่องคุณธรรมให้เป็นรูปธรรมชัดเจน

สำหรับวิธีการสอนวรรณคดีเพื่อให้เกิดทักษะหรือบรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีนั้น ครูควรยึดหลักปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 39 - 41) ดังนี้

1. สอนบูรณาการการอ่าน การเขียน การดู การพูด การคิด ให้ผสมผสานกลมกลืนไปด้วยกัน และสอนให้บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น แต่ไม่หลงลืมว่ากำลังสอนภาษาไทย
2. สอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ความเพลิดเพลินสนุกสนาน ได้รับความรู้ เกิดมุมมองทางความคิดที่ลึกซึ้ง คิดกว้าง และคิดไกล สอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์
3. การสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง ครูควรฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะหรือกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์ ถูกจังหวะ ลีลา อ่อนโยน คึกคัก กระชั้นกระซาก จนถึงอ่านเป็นทำนองเสนาะ มีเสียงอ่อน เสียงเอื้อน เสียงนาสิก
4. การสอนวรรณคดีประเภทร้อยแก้ว ต่างจากการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง ตรงที่ไม่มีฉันทลักษณ์ คำสัมผัส แบบแผน หรือการบังคับจำนวนคำ

5. ผีกรจับแนวคิด ประเด็นสำคัญด้วยการใช้คำถาม 5W 1H เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการกระทำหรือพฤติกรรมของตัวละครและเจตนาของกวี การฝึกนักเรียนให้รู้จักจับแนวคิดและประเด็นสำคัญด้วยการใช้คำถามบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดเท่าทันซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้

6. วรรณคดีเป็นเรื่องยาว ครูควรเล่าเรื่องย่ออย่างมีชั้นเชิง ยั่วให้นักเรียนกระตือรือร้นอยากไปค้นคว้าฉบับสมบูรณ์อ่านเอง หรือใช้กิจกรรมนำไปสู่การค้นคว้า การเปิดสารานุกรม การใช้พจนานุกรม หรือหนังสืออื่น ๆ นอกจากหนังสือเรียน

7. วรรณคดีเป็นเรื่องยาว ในหนังสือเรียนวรรณคดีจึงตัดตอนที่เหมาะสมกับนักเรียนให้เรียนรู้ ครูควรนำเรื่องประกอบมาเล่าเสริม หรือเล่าประกอบ

8. ครูไม่ควรกังวลกับคำศัพท์มากจนเกินไป ควรให้นักเรียนได้เพลิดเพลินกับการอ่าน ออกเสียงไปจนจบย่อหน้าหรือจบตอน ไม่ควรให้นักเรียนหยุดอ่านเพื่อทำความเข้าใจในระหว่างอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วครูจึงให้คำอธิบาย ตอบคำถาม และร่วมกันทำกิจกรรม

9. พินิจวิเคราะห์ตัวละคร บทสนทนา ความคิด การกระทำ ความเชื่อ ความเป็นอยู่เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในชีวิตปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์เจตนาและข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี

10. พินิจวิเคราะห์บทประพันธ์ โวหาร คำคมที่สนใจแล้วนำมาแปลความ ให้เหตุผลคัดลอกและสร้างสรรค์เป็นงานเขียนใหม่

11. วิพากษ์วิจารณ์ ได้ตอบ ได้ว่าที่ ยอว่าที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีเหตุผล

12. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีรูปแบบหลากหลาย น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

13. จัดตั้งโครงการเสริมการเรียนรู้วรรณคดี เช่น โครงการวรรณคดีสัญจร โครงการตลาดนัดนักอ่านลานกวี เป็นต้น

14. จัดมุมนักอ่านในห้องเรียน จัดหาหนังสือนิทาน วรรณคดีฉบับการ์ตูน เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

อย่างไรก็ตามการสอนวรรณคดีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นเพียงแนวทางในการปฏิบัติที่ผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทาง แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน หรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม

จุฬาลักษณ์ คชาชัย (2557) ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สุนี กล้าหาญ (2558) ศึกษาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซี โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคซีไออาร์ซีระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซี และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซี โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 70 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคแผนภาพความคิด แผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคซีไออาร์ซี แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคซีไออาร์ซีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซีไม่แตกต่างกัน และเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซีไม่แตกต่างกัน

สุนันทา อาจัสัตรุ (2559) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนการตอบแบบทดสอบอัตโนมัติจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นเรศ ทองอินทร์ (2561) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถาม RCA แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA อยู่ในระดับมาก

สุวัฒนา มั่นภาวนา (2562) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด และศึกษาเจตคติของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยด้วยเทคนิคแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิดอยู่ในระดับดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี พบว่า แนวทางในการสอนวรรณคดีที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วรรณคดีได้อย่างเข้าใจ เห็นคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและสามารถเข้าถึงวรรณคดีได้อย่างแท้จริงนั้น ผู้สอนต้องวางแผนและเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในตัวบทวรรณคดี พร้อมกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากความสนใจของตนเองเพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ใหม่ร่วมกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีในครั้งนี้

4. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

4.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

รูปแบบ MACRO model เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด 2 แนวคิด คือ แนวคิดสอนน้อยลง เรียนให้มาก (Teach less, Learn more) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยลดบทบาทวิธีการสอนแบบบรรยายของครูให้น้อยลง และอีกแนวคิด คือ การเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) โดยมุ่งจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ผ่านการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติ คิด แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงานเป็นกลุ่ม สรุปเป็นความรู้ และสามารถนำเสนอได้อย่างเหมาะสม (ดิเรก วรรณเศียร, 2558, หน้า 4)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามลักษณะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2560, หน้า 17 - 18) ได้อธิบายเกี่ยวกับนักเรียนในยุคการศึกษา 4.0 นักเรียนมีความสามารถหลายอย่างอยู่ในตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านการคิด ได้แก่ 1) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นการคิดในการแยกแยะข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นออกเป็นส่วนย่อย ๆ และมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของข้อมูลเหล่านั้น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการคิดระดับอื่น ๆ หรือทำให้เกิดความเข้าใจเหตุการณ์ในแง่มุมต่าง ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2) ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นการคิดที่จำเป็นต้องระบุประเด็นปัญหา ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการคิดทางกว้าง คิดทางลึกซึ่งคิดอย่างละเอียด และคิดในระยะไกล วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาทางเลือกผ่านการพิจารณาข้อมูลโดยใช้หลักเหตุผลและระบุทางเลือกที่หลากหลาย ลงความเห็นหรือแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจทำนายอนาคตโดยการประเมินทางเลือกและใช้เหตุผลที่เหมาะสม 3) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นการคิดที่มีองค์ประกอบสำคัญตามแนวคิดของ พอล ทอร์เรนซ์ (Paul Torrance) ประกอบด้วย การคิดคล่อง (Fluency) การคิดยืดหยุ่น (Flexibility) การคิดละเอียดลออ (Elaboration) และการคิดต้นแบบ (Originality) 4) การคิดผลิตภาพ (Productive Thinking) เป็นการคิดที่อาศัยความสามารถทางสมองของแต่ละบุคคลในการสร้างภาพที่เกิดขึ้นให้ออกมาเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรม จนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือทำประโยชน์ในงานต่าง ๆ ได้ ด้วยการสร้างผลงานแนวทางนี้จะมุ่งเน้นให้มีผลงานเกิดขึ้นจากนักเรียน ไม่ว่าจะผลงานวิชาการ ผลงานการประดิษฐ์ ผลงานสร้างสรรค์อื่น ๆ เช่น ผลงานทางภาษา ผลงานการทดลอง ผลงานศิลปะ เป็นต้น 5) การคิดนวัตกรรม (Innovation Thinking) เป็นการคิดเพื่อสร้างผลผลิตที่เกิดจากความคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ของนักเรียน โดยต้องไม่ซ้ำแบบและมีความคิดเชิงบวก และ 6) การคิดรับผิดชอบ (Responsible Thinking) เป็นการคิดเพื่อรับผิดชอบต่อการกระทำในทุกขั้นตอน ตลอดจนรับผิดชอบต่อผลผลิตที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมด้วย

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 18) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้แนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ตนเองได้ และเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 3R 7Cs เป็นต้น

จากแนวคิดและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model จึงประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ (ดิเรกวรรณเศียร, 2558, หน้า 7) ดังนี้

M (Motivation) การสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้

A (Active Learning) การเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีโอกาสที่ได้รับความรู้โดยตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

C (Conclusion) นักเรียนสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิด ลีลา และภาษาของตนเอง

R (Reporting) นักเรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษาวิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

O (Obtain) นักเรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ทำการเผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมด้วยวิธีการ สื่อ หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม

4.2 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model (ดิเรก วรรณเศียร, 2558, หน้า 7 - 8) แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ครูร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนด หรือตั้งประเด็นความรู้ หรือหัวข้อเกี่ยวกับความรู้ตามแผนที่เชื่อมโยงกับหลักสูตร เป็นขั้นที่นักเรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจในการเรียน บทเรียน ครูสามารถเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การเล่าเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนซักถาม หรือตั้งคำถาม การฉายภาพนิ่งให้นักเรียนชมหรือติดตาม การชวนสนทนา เพื่อให้นักเรียนตั้งประเด็นที่ต้องการรู้ การกระตุ้นความสนใจด้วยเกม เพลง ภาพ การอ่านหรือฟังข่าวจากหนังสือพิมพ์ การยกตัวอย่างถ้อยคำ ข้อความ คำพังเพย หรือบทกวี ซึ่งขั้นสร้างแรงจูงใจนั้น ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ ที่กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ ด้วยวิธีการเสริมกำลัง (การเสริมแรง) ทั้งทางบวกและทางลบ การลงโทษ โดยการเสริมแรงและการลงโทษนั้นเป็นวิธีการวางเงื่อนไขโดยมีสิ่งเร้าเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดการเรียนรู้ได้ (Bauer T. & Erdogan B., 2012) นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียนนั้นครูต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ใช้ดนตรี ใช้ภาษาที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับผิดชอบในการทำงานเกี่ยวกับการใช้ภาษาภายในกลุ่มเล็ก ๆ หลีกเลี่ยงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามความ

สนใจของนักเรียน ซึ่งการสร้างแรงจูงใจในลักษณะนี้เป็นการสร้างแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูง (Vibulphol J., 2016)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

การจัดการเรียนการสอนครั้งแรก ครูควรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวทางการสืบค้นความรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่ต้องการ 2) ศาสตร์ สาขา แขนงความรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง และ 3) การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ ความคิด ความคิดเห็น การให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการสร้างองค์ความรู้

การจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไปนั้น ครูควรมีวิธีการ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การระดมความคิด การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยเน้นกระบวนการคิดซึ่งเป็นแก่นของขั้นตอนการเรียนรู้ นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าตามประเด็นความรู้ หรือหัวข้อตามที่ตกลงกัน ครูกระตุ้นให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ การสัมภาษณ์ การปฏิบัติ การทดลอง สืบเสาะ สังเกต สัมภาษณ์ ร่วมมือเพื่อเขียนคำอธิบาย แบ่งงานความรับผิดชอบภายในกลุ่มโดยมีแหล่งเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนการสอนในขั้นการเรียนรู้โดยตรงนั้นมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีนักวิชาการหลายท่านเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2558, หน้า 9 – 11) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า McKinney เสนอรูปแบบหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ได้แก่

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน จากนั้นจึงแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด โดยกำหนดระยะเวลา

2. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student – Led Review Sessions) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหา

3. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้ามาใช้ในการบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

4. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student Debates) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

5. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของ กรอบความคิดโดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอ ผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (2560, หน้า 5 – 6) เสนอวิธีการจัดการ เรียนการสอนแบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการสอนที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิง นามธรรม ผู้สอนวางแผนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้กระตุ้นให้ ผู้เรียนสะท้อนความคิด อภิปราย สิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์ โดยเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ได้แก่ เทคนิคการสาธิต และเทคนิคเน้นการฝึกปฏิบัติ

2. การสอนแบบโครงการ (Project Based Learning) การสอนแบบโครงการสามารถ จัดเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยวก็ได้ ให้พิจารณาจากความยากง่าย และความเหมาะสมของ โจทย์งาน และคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา วางแผนและกำหนดเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ โดยผู้สอน พิจารณาและมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พร้อมให้เหตุผล ประกอบการศึกษาค้นคว้า ประเมินผลตามสภาพจริง

3. การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) เป็นกระบวนการ สอนที่ผู้สอนใช้เทคนิค วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็นระบบ ลำดับขั้นตอน แล้วขยายความคิดนั้น ต่อเนื่องจากความคิดเดิม มีการพิจารณาแยกแยะอย่างรอบด้าน ให้เหตุผลและเชื่อมโยงกับความรู้ เดิม จนสามารถสร้างสิ่งใหม่หรือตัดสินใจประเมินค่า หาข้อสรุปแล้วนำไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมี หลักการ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

นักเรียนสามารถนำผลการอภิปราย สาธิตที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มากำหนดเป็นความคิดใหม่ หรือความรู้ใหม่ โดยใช้วิธีการเขียนด้วยแผนผังความคิด เขียนโครงการ โครงการ เขียนบรรยาย เขียนรายงาน จัดบันทึก วาดภาพ แต่งคำประพันธ์ โดยสรุปเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นเสมือน กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียนอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ ที่ได้รับนั้นมาตกผลึกความคิดให้มีความคงทนยิ่งขึ้น อีกนัยหนึ่งขั้นสรุปองค์ความรู้เป็นกระบวนการ สร้างองค์ความรู้หรือการสร้างชิ้นงาน (Producing) ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้หรือผลิตชิ้นงาน อัญชติ

พรมลังกา (2558, หน้า 24) อธิบายกระบวนการสร้างองค์ความรู้หรือสร้างชิ้นงานไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ P1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ในขั้นนี้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทำใบกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จนสามารถค้นพบข้อคิดที่หลากหลาย

ขั้นที่ P2 ใช้กระบวนการกลุ่มปรับแต่งความเข้าใจ ในขั้นนี้นักเรียนภายในกลุ่มปรับแต่งความเข้าใจของตนเอง และหาข้อตกลงร่วมกันจากความเข้าใจของสมาชิกเพื่อเป็นความเข้าใจของกลุ่ม

ขั้นที่ P3 สร้างองค์ความรู้หรือชิ้นงาน ในขั้นนี้นักเรียนต้องนำความรู้จากการอภิปรายและสรุปหาข้อตกลง ความเข้าใจของกลุ่มจัดทำเป็นชิ้นงาน เช่น การตอบคำถามใบกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปเนื้อหาบทเรียนโดยใช้ผังกราฟิก เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 ชิ้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

ขั้นนี้สามารถช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานจากการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้นักเรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skill)

Wellas (1962 อ้างถึงใน พนิตภัทร ปิยะภาณีพงษ์, 2558, หน้า 11) ได้เสนอแนวการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ความคิดแบบลองผิดลองถูก (Trial and Error) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการเตรียมการ (Preparation) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ในหลายแง่มุม จากนั้นจึงนำประเด็นหลักของปัญหานั้นมาสังเคราะห์อย่างจริงจังแบบรอบด้าน

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการบ่มเพาะความคิด (Incubation) โดยขั้นตอนนี้เกิดหลังจากการพิจารณาประเด็นปัญหาจากขั้นตอนการเตรียมการ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาผนึกเข้ากันให้สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจำเป็นที่จะต้องพยายามคิดตามด้วยความตั้งใจอย่างมีจิตสำนึก อาจเป็นความคิดเก่าผสมผสานให้เข้า กับความคิดใหม่

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนจุดประกายความคิด (Illumination) เป็นขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูลปัญหา ข่าวสารต่าง ๆ จัดเป็นสารสนเทศ (Information) เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา แล้วความคิดเชิงสร้างสรรค์อาจเกิดความคิดสับสนก็จะกระจ่างขึ้นในขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการทดสอบพิสูจน์ให้เห็นความเป็นจริง (Verification) ขั้นตอนนี้เป็นการนำความคิดทั้ง 3 ขั้นตอนข้างต้นมาพิสูจน์และทดสอบความเป็นจริงว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ เพื่อให้ผลงานนั้นเกิดประสิทธิผลที่ดี

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ การนำเสนอด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

ขั้นการเผยแพร่ความรู้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนเองไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนเกิดความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความจำในเรื่องนั้น ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์

หลังจากที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้แล้ว จำเป็นต้องมีการเผยแพร่ความรู้ไปสู่สังคมนอกเหนือจากภายในชั้นเรียน เช่น ครอบครัว ชุมชน สังคม หรือแม้แต่ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยการเผยแพร่ในรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ เอกสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ กิจกรรม หรือสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม

4.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model นั้น มีความสำคัญในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นอย่างมาก (ดิเรก วรรณเคียร, 2558, หน้า 9) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบนี้สามารถตอบสนองความต้องการในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี ดังนี้

1. นักเรียนเกิดความกล้าแสดงออก กล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ โดยเปลี่ยนการเรียนรู้อผ่านการฟังเพียงอย่างเดียว (Passive Learning) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) ซึ่งการตั้งคำถามหรือข้อสังเกตนั้นเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ระยะยาว หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning) การถามแบบสร้างสรรค์จะก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการตั้งประเด็นในการหาคำตอบอย่างถูกวิธี กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนให้สามารถสืบค้นความรู้เพื่อหาข้อยุติได้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ

3. การสรุปความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ความรู้ที่ตกผลึกเป็นของตนเอง เป็นความรู้ใหม่ที่ผ่านกระบวนการการเรียนรู้ที่ถูกต้อง นักเรียนสามารถจดจำความรู้นั้นได้อย่างคงทน

4. ก่อนสรุปองค์ความรู้ ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน ดูเหตุผลที่มีแนวคิด ทฤษฎีรองรับก่อนสรุป ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ และการดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม อีกทั้งส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณธรรมและจริยธรรม

5. การสื่อสารและการนำเสนอ เป็นสมรรถนะสำคัญอย่างหนึ่งในระดับสากล ทำให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทักษะทางภาษา และมีความสามารถในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี

6. ความรู้ที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และการเผยแพร่ความรู้ นั้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ในระดับสังคมที่สูงขึ้น

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

พิทรี ก็ไร (2561) ศึกษาการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO MODEL ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนในการเรียนรู้ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO MODEL ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 46 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ MACRO MODEL ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบความคงทนของการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่ามี การคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับคะแนนของความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียน

ธนพร เลิศไพธาวัดนา (2561) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์การ

วิจัย เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นำมาวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้จัดการเรียนรู้ สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO Model เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยมี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 31 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO Model เรื่อง ยีนและโครโมโซม แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติของนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO Model สามารถนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการ คิดวิเคราะห์หลังเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเฉลี่ยของเจตคติอยู่ในเกณฑ์ดี

ดวงใจ งามศิริ (2562) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้ รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ โดยการศึกษาในรูปแบบ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่สร้างขึ้น และนำไปใช้กับผู้เรียนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ แบบทดสอบ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาการประมวลผล แบบกลุ่มเมฆ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียน รวมเฉลี่ย 6.61 และมีค่า t - test เท่ากับ 5.88 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัด การเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความพึงพอใจในระดับมาก

พงษ์ลักษณ์ สิบแก้ว, ธเนศ พงศ์ธีรรัตน์ และปิยะรัตน์ ชาวอบทม (2562) ศึกษาเจตคติ ต่อการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO เรื่อง ระบบประสาท ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมี วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO เรื่อง ระบบประสาท และเพื่อ ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO เรื่อง ระบบประสาท แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกภาคสนาม และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO เรื่อง ระบบประสาทส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการอภิปรายในชั้นเรียน นักเรียนมีการพัฒนากระบวนการสืบค้นหาความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการเชื่อมโยงความรู้เป็นผังมโนทัศน์สร้างเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเผยแพร่สู่สาธารณะได้ และคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบบประสาท ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ชุตินา น้อยชิต (2563) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโครเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโคร และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโคร และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบแมโครเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ และแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโครเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโครมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model พบว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model นอกจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังสามารถส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ผ่านขั้นตอน กระบวนการ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้เกิดทักษะอย่างหลากหลายนำไปสู่ผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบ MACRO model มาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีต่อไป

5. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5.1 แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์และดำเนินงานร่วมกัน (ทิสนา แคมมณี, 2562, หน้า 143) ซึ่งกระบวนการกลุ่มนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่ผู้เรียนต้องแบ่งกลุ่มย่อยโดยมีความสามารถที่แตกต่างกันช่วยกันเรียนรู้เพื่อเป้าหมายของกลุ่ม ซึ่ง Johnson, R.T. & Johnson, D.W. (1994 อ้างถึงใน ทิสนา แคมมณี, 2562, หน้า 99) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) โดยกลุ่มต้องตระหนักว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน และช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มด้วย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face - to - Face Promotive Interaction) สมาชิกทุกคนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ต่อกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นสมาชิกกลุ่มต้องห่วงใย ใ้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน

3. ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกต้องรับผิดชอบหน้าที่ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ กลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงานทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม เช่น จัดกลุ่มให้เล็กเพื่อให้ดูแลกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกเพื่อรายงาน ซึ่งวิธีการเหล่านี้ส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนเอง

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small - Group skills) ทักษะที่สำคัญที่ส่งเสริมให้การเรียนรู้แบบร่วมมือประสบความสำเร็จได้นั้นมีหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม ซึ่งอาจทำโดยครู หรือผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย

การใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ต้องแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโดยสมาชิกทุกคนนั้น ต้องมีส่วนร่วมในการทำงานให้สำเร็จ ผ่านวิธีการจัดการระบบระเบียบในการทำงาน (สุชาติพัญญามนิล, พรสิริ เอี่ยมแก้ว, วไลพร เมฆไตรรัตน์, พรรณี เหมสกล และมนัส ขำอ่อน, 2558, หน้า 12)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มนั้นเห็นได้ว่าเกิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันจนเกิดความสำเร็จ ผ่านวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นระบบ

5.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มนั้น มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายความหมายไว้ดังนี้

ทิสนา แซมมณี (2562, หน้า 144) อธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ไว้ว่า เป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดยที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงานหรือกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสอน ฝึก แนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์

Michael, A. & Amber, M.G. (2020, pp. 1 – 2) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มไว้ว่า กลุ่มประกอบด้วยสมาชิกอย่างน้อย 3 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นความหมายโดยกว้างไว้ 2 ความหมายคือ กลุ่มที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือระหว่างบุคคล และสิ่งที่เน้นการคิดและการแสดงความรู้ความเข้าใจมุมมองปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเรียกว่าพลวัตกลุ่ม

Treurer, K.V. (2013, p. 5) กล่าวถึงกระบวนการกลุ่มไว้ว่า กลุ่มประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลซึ่งกันและกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มมีนักวิชาการหลายท่านเรียกกระบวนการนี้ว่า กลุ่มสัมพันธ์ โดยมีการให้คำนิยามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกระบวนการกลุ่มเป็นอย่างมาก ดังนี้

หุลย์ จำปาเทศ (2534 อ้างถึงใน พัทธนีพงศ์ คล่องนาวา, 2553, หน้า 42) กล่าวว่า กลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่วาดด้วยการเคลื่อนไหวของบุคคล 2 คนขึ้นไป หรือกลุ่มที่มีความคิด การกระทำ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันหรือเป็นไปด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง มีแรงจูงใจร่วมกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายของกลุ่มนั้น และเรียนรู้ร่วมกัน ทำงานร่วมกันจนได้ผลงานที่ดี

รุ่งฤดี แผลงศร (2561, หน้า 89) อธิบายเกี่ยวกับวิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่า เป็นการสอนเพื่อเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนนั้นต้องทำกิจกรรมร่วมกัน

จากความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รวมทั้งพลวัตกลุ่มตามที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ซึ่งมีสมาชิกภายในกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการทำงาน หรือเรียนรู้ร่วมกัน และบรรลุเป้าหมายนั้นร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยจะใช้คำว่ากระบวนการกลุ่ม

5.3 วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มจัดเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกระบวนการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังต่อไปนี้ (สำลี รักสุทธี และคณะ, 2544 อ้างถึงใน กุณิศรา จิตระญาภาณิช, 2562, หน้า 69)

1. หลักการมีส่วนร่วม ต้องถือว่าผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่การวางแผน การเตรียมการ การหาข้อมูล การจัดการ การดำเนินการตลอดการประเมินผล
2. หลักการประชาธิปไตย การเรียนรู้ในลักษณะนี้ควรยึดหลักประชาธิปไตยเป็นสำคัญด้วย ผู้สอนต้องเปิดใจตนเองให้กว้าง ให้มองเห็นความสำคัญของผู้เรียน ถือว่ามีความสำคัญที่สุด
3. หลักกระบวนการเรียนที่มีความสุขโดยจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวา มีความสุข สนุกสนานจากการเรียน ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่ายินแล้วไม่เครียด มีความสุขเมื่อได้เรียนรู้ตามลักษณะนี้
4. หลักการเรียนรู้ที่มีความหมาย ในทุกกระบวนการเรียนรู้ต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่มีความหมาย มีคุณค่าต่อชีวิต สามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณค่ามีประโยชน์ต่อชีวิตจริง

5. หลักการสร้างองค์ความรู้เอง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ความรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ปฏิบัติเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเท่านั้น

จากแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเห็นว่กระบวนการกลุ่มนั้นจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน สมาชิกแต่ละคนจะต้องร่วมมือกันทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกันภายใต้หลักการประชาธิปไตยที่สมาชิกต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขร่วมกัน อีกทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้นั้นสร้างเป็นองค์ความรู้

ใหม่ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ได้ในชีวิตจริง

วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างเสริมจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้เรียนหลายประการ เช่น ภาวะการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความสามัคคี (กุลิสรา จิตรชญาวณิช, 2562, หน้า 74) กระบวนการกลุ่มนั้นมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ซึ่งผู้สอนควรเน้นกิจกรรมต่าง ๆ (ทิศนา แคมมณี, 2562, หน้า 315) ดังนี้

1. มีผู้นำกลุ่ม ซึ่งควรผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน
2. วางแผนกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการ
3. รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนบนพื้นฐานของเหตุผล
4. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อมีการปฏิบัติ
5. ติดตามผลการปฏิบัติ และปรับปรุง
6. ประเมินผลรวมและชื่นชมในผลงานของคณะ

จากกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม และจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้หลายวิธี ดังนี้

วัชรพล วิบูลยศริน (2561, หน้า 159 – 172) เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี โดยมีวิธีที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Case Study) กรณีศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่นำมาจำลองใหม่ในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนมีวัตถุประสงค์เพื่ออภิปราย วิเคราะห์ และตัดสินใจในการแก้ปัญหา โดยผู้สอนนำเสนอผ่านการเล่าเรื่อง ให้อ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ บทความ หรือชมผ่านวิดีโอทัศน์ แล้วให้ผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียนวิเคราะห์โดยพิจารณาอย่างละเอียด จำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ประมวลผลความคิดเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ประเมินความเป็นไปได้ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ผู้สอนจำเป็นต้องประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เข้ามาช่วย เช่น กลยุทธ์คิด คู่ แลกเปลี่ยน (Think – Pair - Share) หรือกลยุทธ์อภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นต้น

2. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบการแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงบทบาทตามสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผู้สอนเป็นเพียงผู้เตรียมโครงเรื่องและอำนวยความสะดวก และจัดกิจกรรมอภิปรายติดตามผลหลังการแสดง

บทบาทสมมติเท่านั้น โดยที่ผู้เรียนต้องร่วมกันวางแผนและทำความเข้าใจสถานการณ์ รวมทั้งแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน

3. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative) เป็นวิธีการจับกลุ่มผู้เรียนที่ความสามารถในการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะแสดงปัญหาที่จะแก้ไขหรือกำหนดภาระงานที่ต้องปฏิบัติ ผู้เรียนในกลุ่มจะทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ชื่นชมและวิพากษ์ผลงานของกันและกัน และได้รับคะแนนสมรรถนะเป็นรายกลุ่ม ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ อาจทำได้ 3 วิธี คือ 1) มอบหมายความรับผิดชอบเฉพาะให้ผู้เรียนแต่ละคนภายในกลุ่มหรือกำหนดบทบาทของแต่ละคนให้มีความแตกต่างกัน เช่น ฝ่ายสืบค้นข้อมูล ฝ่ายเรียบเรียงข้อมูล ฝ่ายเอกสาร ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายนำเสนอ เป็นต้น 2) มอบหมายงานให้ทำร่วมกันเป็นภาระงาน และ 3) มอบหมายให้จับกลุ่มศึกษาและรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม

4. วิธีการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานแนวคิดสื่อประสม (Multimedia Approach) ร่วมกับแนวคิดกระบวนการกลุ่มของฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) และมาเรีย เทคลา อาร์เทมิสเซีย มอนเตสซอรี (Maria Tecla Artemisia Montessori) ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพจากการทำกิจกรรมและการศึกษาด้วยตนเอง การดัดแปลงห้องเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชุดการสอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้หมุนเวียนเรียนจนครบทุกศูนย์ การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน การทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างความสามัคคี ฝึกความเป็นประชาธิปไตย ฝึกฝนให้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย สามารถใช้กับกลุ่มผู้เรียนจำนวนมาก ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวอย่างตื่นตัวตลอดเวลา มีโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2560, หน้า 53 - 93) เสนอวิธีสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. วิธีสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle : 5Es) เป็นรูปแบบการสอนที่นักการศึกษากลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society) ได้นำเสนอเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิม เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยเน้นการปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เสริมสร้างความรู้ผ่านกระบวนการขั้นตอนอย่างเป็นวัฏจักร ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engage) ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Explore) ขั้นที่ 3 การอธิบาย (Explain) ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaborate) และขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluate) จากกระบวนการตามวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักอภิปราย

แสดงความคิดเห็นระหว่างกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้จักการประเมินการทำงานด้วยตนเอง และนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงและพัฒนาได้ดีขึ้น

2. วิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ และต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ซึ่งการจัดการเรียนรู้วิธีนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ ข้อมูลร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยหลักเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการรับส่งข้อมูล เรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล และฝึกการจัดระบบตนเองเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม

กุลิศรา จิตรขญาวนิช (2562, หน้า 77 – 81) เสนอเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่มและมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม วิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสำหรับการเรียนการสอนเนื้อหาสาระจากตำรา โดยผู้สอนกำหนดเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อย ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกในกลุ่มที่มีความหลากหลายในความสามารถทั้งเก่งปานกลาง และอ่อน เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) แล้วมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน จากนั้นผู้เรียนที่ได้หัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มเข้ารวมกันเพื่อศึกษาหัวข้อนั้นร่วมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มบ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้จนครบทุกเนื้อหา ผู้สอนจึงทำการทดสอบความรู้และให้คะแนนเป็นรายบุคคล

2. เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (Team Games Tournament: TGT) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนศึกษาประเด็น หรือปัญหาที่มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียว เช่น การใช้ภาษา ความคิดรวบยอด เป็นต้น

3. เทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ (Student Teams and Achievement Division: STAD) วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เป็น การแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อร่วมกันศึกษาเนื้อหาที่ผู้สอนนำเสนอจนเข้าใจแล้วทำการทดสอบโดยนำคะแนนรายบุคคลมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม

4. เทคนิคกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization: TAI) เป็นการเรียนรู้ที่สมาชิกแต่ละคนจะศึกษาหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้เรียนจะจับคู่หรือกลุ่มเพื่อทำงาน โดยนำคะแนนรายบุคคลรวมเป็นคะแนนกลุ่ม

5. เทคนิคกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together: LT) เป็นการเรียนรู้ที่สมาชิกในกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อผลงานเสร็จสิ้นจะมีการแลกเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่น

6. เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง (Round Robin) เป็นเทคนิคที่สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเล่าประสบการณ์หรือความรู้ที่ตนได้ศึกษา โดยใช้เวลาในการเล่าเท่า ๆ กัน จากนั้นจึงช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้

7. เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NHT) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการทบทวนความรู้ความเข้าใจ ผู้สอนจะใช้คำถามเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม

8. เทคนิคกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) เป็นเทคนิคที่เน้นการทำงานร่วมกันโดยสมาชิกของกลุ่มมีความสามารถ ความถนัดที่แตกต่างกัน ได้แสดงบทบาทหน้าที่ตามที่ตนถนัด และสมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันทำงานจนประสบความสำเร็จ

วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มมีรูปแบบการเรียนสอนที่มีความหลากหลาย ผู้สอนจึงควรหาวิธีการที่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จำนวนผู้เรียน และวัยของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

เชมวันต์ กระดิงงา (2554) ศึกษาผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/13 จำนวน 50 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เว็บสนับสนุนการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้นหลัง

เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนวิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้นอยู่ในระดับดี ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนวิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้นอยู่ในระดับมาก

กฤติน แก้วเอี่ยม (2561) ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 9 จำนวน 24 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

นรารักษ์ ผ่องปัญญา (2561) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาห้วงก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่ม เพื่อ

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่มและนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุม 35 คน และกลุ่มทดลอง 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่ม แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบปกติ แบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่มมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่มมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุริยะ หาญพิชัย (2561) ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับความพึงพอใจต่อการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สิริจิตต์ เดชอมรชัย (2562) ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเชิงรุกโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการกลุ่มในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสระดับกลาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสำรวจเจตคติต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศส แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยผู้เรียนและผู้สอน และแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับดี พฤติกรรมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในขั้นปฏิบัติได้ดี

โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องกระตุ้น และผลการสังเคราะห์แบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนส่วนใหญ่บันทึกว่า ได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนและเติมเต็มความรู้กับเพื่อน ๆ ในการทำงานกลุ่มส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในบทบาทของตน และได้เรียนรู้จากเพื่อน ๆ อย่างหลากหลาย

ทรงภพ ขุนมธุรส และอนุชา กอนพวง (2563) ศึกษาการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการวรรณกรรมกับสังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนิสิตในรายวิชาการวรรณกรรมกับสังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อศึกษาพฤติกรรมกลุ่มของนิสิต และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ที่ได้รับการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และผลการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี และผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สุวพร อังกุลดี (2563) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนภาษาและเทคโนโลยีที่เรียนวิชาการพูด จำนวน 43 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรายวิชาการพูด แบบวัดทักษะการพูด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพูด และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาการพูด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการเรียนวิชาการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม กระบวนการกลุ่ม และกลุ่มสัมพันธ์นั้น เห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอน

สอนรูปแบบนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน แบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ คือ ความสามัคคี ความรับผิดชอบในหน้าที่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้หลักเหตุผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีร่วมกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยกำหนดให้มีขั้นตอนดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งระยะการทดลองออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยและการทดลองใช้
ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 9 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 327 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 39 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยมีขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model การจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษ ที่ 21 และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือครูและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า จำนวน 3 แผน รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 4 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบ แบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนบ้านไร่วิทยา กำหนด ประกอบด้วย

ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อวิชา รหัสวิชา ระดับชั้น ภาคเรียน ปีการศึกษา ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง ชื่อครูผู้สอน

ส่วนเนื้อหา ได้แก่ 1) สาระสำคัญ 2) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) สมรรถนะสำคัญ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 6) กิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม 7) การวัดและประเมินผล 8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ส่วนสร้างเสริมประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ 2) เครื่องมือวัดและประเมินผล 3) แบบฝึกเสริมทักษะ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของภาษา พร้อมข้อเสนอแนะ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ จากนั้นจึงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) (สมชาย รัตนทองคำ, 2556) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลของค่าที่วัดได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 37 คน

1.8 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมด้านเวลา ด้านเนื้อหา และด้านอื่น ๆ จากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ผู้วิจัยมีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยใช้ในการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน และทำตารางการวิเคราะห์แบบทดสอบ ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าความตรงของเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้ข้อเสนอแนะ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.6 – 1.0 นั้น มีจำนวน 36 ข้อ จากแบบทดสอบทั้งสิ้น 40 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (r) โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า จำนวน 36 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.2 – 0.8 ทั้งสิ้น 36 ข้อ และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ทั้งสิ้น 31 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (r) เท่ากับ 0.74 (ได้จากการหาค่าด้วยสูตร $KR - 20$) จากนั้นจึงเลือกแบบทดสอบตรงตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบและมีค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากที่สุด จำนวน 30 ข้อ

2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง และทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลของค่าที่วัดได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจมีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจมีความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจมีความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้คือ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (เหมาะสมระดับมาก)

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบนักเรียนก่อนเรียน เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
2. จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของนักเรียนระหว่างเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง
3. ทดสอบนักเรียนหลังเรียน เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ
5. นำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการทดสอบและการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิจัย แบ่งเป็นสถิติเชิงบรรยาย และสถิติเชิงอ้างอิง ดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย

1. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561, หน้า 242) โดยมีสูตรดังต่อไปนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. การหาค่าร้อยละ (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561, หน้า 256) โดยมีสูตรดังต่อไปนี้

$$P(100) = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P(100)	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ค่าจำนวนคะแนน
	N	แทน	ค่าจำนวนคะแนนเต็ม

3. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561, หน้า 249) โดยมีสูตรดังต่อไปนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x_i	แทน	ค่าคะแนน
	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติเชิงอ้างอิง ประกอบด้วย

1. การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรกลุ่มเดียว (One Sample) (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561, หน้า 272) โดยมีสูตรดังต่อไปนี้

$$t = \frac{M - \mu}{S_{\bar{x}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรกลุ่มเดียว
	M	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
	μ	แทน	ค่าพารามิเตอร์ที่กำหนด

$S_{\bar{x}}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ
ค่าเฉลี่ย (Standard error of mean)

ซึ่ง

$$S_{\bar{x}} = \frac{s}{\sqrt{n}}$$

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

2. การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุดที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน
(Dependent Samples) (อิทธิพัทธ์ สுவตันพรกุล, 2561, หน้า 279 - 280) โดยมีสูตร
ดังต่อไปนี้

$$t = \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}}, df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของประชากร 2 กลุ่ม
ที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน

d แทน ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

n แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

ซึ่ง

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{n}$$

$$s_{\bar{d}} = \frac{S_d}{\sqrt{n}}$$

$$D = x_{1i} - x_{2i}, i = 1, 2, 3, \dots, n$$

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มมาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	แปลผล
1. สาระสำคัญ			
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 บ่งชี้ถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	4.40	0.55	มาก
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน	4.40	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1	4.53	1.54	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.20	0.33	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2	4.60	1.23	มากที่สุด
3. เนื้อหา			

รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	แปลผล
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ ผู้เรียน	4.60	0.89	มากที่สุด
3.2 เหมาะสมกับเวลา	4.60	0.51	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.65	1.80	มากที่สุด
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้			
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจ	4.40	0.51	มาก
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน	4.60	0.37	มากที่สุด
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะและ ค่านิยม	4.80	0.45	มากที่สุด
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และ มีความคิดสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.77	0.89	มากที่สุด
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้			
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.33	มากที่สุด
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	4.40	0.55	มาก
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5	4.60	1.43	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.60	0.55	มากที่สุด

รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	แปลผล
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ ขั้นตอนกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	4.60	0.51	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6	4.60	1.61	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1 - 6	4.64	1.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าดัชนีความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านที่ 3 เนื้อหา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.80 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านที่ 5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านที่ 6 การวัดและประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.23 1.43 และ 1.61 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่ 1 สาระสำคัญ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54 อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ดังปรากฏในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
1	13	22
2	10	22

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
3	14	25
4	15	25
5	13	25
6	18	23
7	18	21
8	15	21
9	12	22
10	14	21
11	13	21
12	12	21
13	18	25
14	13	22
15	11	21
16	14	24
17	17	25
18	14	22
19	10	21
20	11	21
21	11	21
22	17	29
23	11	25
24	14	21
25	12	23
26	18	22
27	11	23
28	17	21
29	14	23
30	9	21

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
31	20	23
32	12	21
33	14	21
34	19	21
35	13	24
36	18	25
37	9	21
38	12	21
39	14	24

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งคะแนนก่อนเรียนมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 20 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 9 คะแนน และคะแนนหลังเรียนมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 29 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 21 คะแนน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

	จำนวน (คน)	คะแนน เต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t - test	Sig. (2tailed)
ก่อนเรียน	39	30	13.85	2.91	38	-18.82	.00*
หลังเรียน	39	30	22.56	1.86	38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.91 ผลการทดสอบค่า

t - test มีค่าเท่ากับ -18.82 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าหลังเรียนและก่อนเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	t - test	ร้อยละ	Sig. (2tailed)
39	30	22.56	1.86	75.16	75.21	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56 ผลการทดสอบค่า t - test เท่ากับ 75.16 และคิดเป็นร้อยละ 75.21 จากคะแนนเต็มทั้งหมด ซึ่งผลการทดสอบสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.54	0.56	มากที่สุด
2. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	4.08	0.62	มาก

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น	4.38	0.71	มาก
4. มีกิจกรรมหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ	4.38	0.63	มาก
5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักคิด วางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.38	0.71	มาก
6. กิจกรรมมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.46	0.68	มาก
7. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น	4.31	0.69	มาก
8. กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนวรรณคดีมากยิ่งขึ้น	4.08	0.74	มาก
9. นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจได้	3.87	0.66	มาก
10. กิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนได้	4.21	0.57	มาก
11. โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม	4.31	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.67	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีค่าคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ เท่ากับ 4.46 อยู่ในระดับมาก ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น มีกิจกรรมหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักคิด วางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมาก กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมาก กิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการ

ในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมาก มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ
รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนวรรณคดีมาก
ยิ่งขึ้น เท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก และนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจได้ เท่ากับ
3.87 ตามลำดับ โดยมีคะแนนความพึงพอใจรวมเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตาม
เกณฑ์ที่กำหนด

บทที่ 5

บทสรุป

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ซึ่งผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ฉบับ เท่ากับ 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.42 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.74 (KR - 20) และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ซึ่งผ่านการตรวจค่าดัชนีความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก

สรุปผลการวิจัย

วิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ค่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม หลังเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.91 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 ผลการทดสอบค่า t – test เท่ากับ 75.16 และคิดเป็นร้อยละ 75.21 จากคะแนนของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) โดยด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.77 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรม อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจน

กิจกรรมนั้นมีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการออกแบบกิจกรรมของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับพิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์สถิต และวัชรภัทร เตชะวัฒน์ศิริดำรง (2563, หน้า 99) อธิบายไว้ว่า บทบาทที่สำคัญของครู คือมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนอย่างรอบคอบ โดยมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้เต็มศักยภาพนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การฝึกการพัฒนา เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการการเรียนรู้และทำงานแบบทำทนาย เกิดการฝึกฝนและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในทุกด้าน ทำให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน รูปแบบและวิธีการที่แปลกใหม่ หลากหลายจะช่วยให้ครูได้มีการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ อุบลวรรณ ส่งเสริม (2562, หน้า 908) อธิบายขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เมื่อออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แล้วนั้น ควรมีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป หรือตรวจสอบในลักษณะมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นใช้ได้ มีความเหมาะสม หรือมีความสอดคล้อง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้เพื่อดูความเหมาะสมในการนำไปใช้ ซึ่งกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ได้แก่ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น แต่กลุ่มตัวอย่างนั้นสามารถเรียนรู้ได้กับสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงปรับปรุงแก้ไขบางกิจกรรมเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเมื่อได้รับการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าสูงขึ้น ด้วยกระบวนการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนนั้นเป็นการตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด อีกทั้งยังส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้แสดงออกอย่างเต็มที่ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (กระบวนการทางสังคม) เสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูง (กระบวนการทางปัญญา) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟิกรี ก็ไร (2562) กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดวงใจ งามศิริ (2562) กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.51 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.93 โดยมีค่า t-test เท่ากับ 5.88 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มยังสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของนักเรียนในการทำงานร่วมกันเป็นทีม ความรับผิดชอบร่วมกัน โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มนี้มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบลดความสามารถของนักเรียนเป็น กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนมีคะแนนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ เขมวันต์ กระดั่งงา (2554) อธิบายไว้ว่าในการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม นักเรียนเก่งมักเป็นผู้นำ ช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ เสมอ เพราะนักเรียนเก่งสามารถเรียนรู้และรับรู้ได้อย่างรวดเร็วกว่า จึงเป็นข้อดีสำหรับนักเรียนที่อ่อนกว่า ที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะการทำงานที่ดีขึ้น

3. เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี คิดเป็นร้อยละ 75.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model นั้นส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นไปตามรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านทักษะการคิด ดังที่ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2560, หน้า 17 - 18) อธิบายลักษณะของนักเรียนในยุคการศึกษา 4.0 ซึ่งเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า นักเรียนมีความสามารถที่แตกต่างกันและมีความสามารถที่หลากหลายอยู่ในตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความสามารถด้านการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การคิดนวัตกรรม (Innovation Thinking) และการคิดรับผิดชอบ (Responsible Thinking) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการคิดในระดับต่าง ๆ ได้ อันประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

ได้แก่ ชั้นสร้างแรงจูงใจ (M : Motivation) ชั้นการเรียนรู้โดยตรง (A : Active Learning) ชั้นสรุปองค์ความรู้ (C : Conclusion) ชั้นรายงานและนำเสนอ (R : Reporting) และชั้นการเผยแพร่ความรู้ (O : Obtain) ซึ่งหากนักเรียนได้ใช้กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอนของ MACRO model แล้วจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟิกรี ก็โร (2562) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มนั้น มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม พบว่า ค่าคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์รัชักษณ์ สิบแก้ว, ธเนศ พงศ์ธีรรัตน์ และปิยะรัตน์ ชาวอบทม (2562) พบว่า ผลการประเมินเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO มีค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยภาพรวม เท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก และธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2561) พบว่า โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยเจตคติทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับเกณฑ์ที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model คือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อบทบาทของครู อาจมีสาเหตุมาจากเนื้อหาที่ค่อนข้างมากและซับซ้อนยากแก่การทำความเข้าใจ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจต่อการสรุป หรือสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนที่ได้ค้นคว้าในเบื้องต้น และเสริมข้อมูลในเนื้อหาบางส่วนที่สำคัญหรือขาดหายไป การจัดเตรียมกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจน และง่ายในการทำความเข้าใจยิ่งขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ที่ระบุการจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่อารมณ์ปฏิบัติ ทั้งนี้การที่นักเรียนจะมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งครูจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายตามเป้าหมายของ

หลักสูตร นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มยังส่งผลให้นักเรียนร่วมคิดแก้ปัญหาแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จึงเกิดความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนบางขั้นตอนต้องใช้เวลาพอสมควร ครูควรอธิบายและชี้แจงขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเมื่อเกิดปัญหา และคอยกระตุ้นนักเรียนระหว่างดำเนินกิจกรรมเมื่อพบว่านักเรียนขาดความสนใจ หรือไม่ให้ความร่วมมือ

2. การจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน ความพร้อมของแหล่งการเรียนรู้ ครูควรจัดเตรียมให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม มีกระบวนการที่นักเรียนต้องสร้างองค์ความรู้หรือชิ้นงาน ควรเป็นชิ้นงานที่นักเรียนสามารถทำโดยใช้เวลาว่างหรือเป็นการบ้านได้ เพราะเวลาที่ใช้อาจจะไม่เพียงพอในการทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน

2. ควรนำเอาการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องวรรณคดีสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้น 8 กันยายน 2563, จาก https://www.kroobannok.com/news_file/p49384580948.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กฤติน เก้าเอียน. (2561). การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11 (1), 120 – 135.
- กึ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล. (2560). จะสอนวรรณคดีอย่างไรให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6 (4), 203 – 213.
- กิตติกา รัศมีแจ่ม. (2561). วรรณคดีไทยในยุคประเทศไทย 4.0. วารสารสารสนเทศ, 17 (1), 13 – 23.
- กุลิสรา จิตรขญาวณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เขมวันต์ กระดังกา. (2554). ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. (2560). การสอนวรรณคดีไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2560). คู่มือการจัดการเรียนการสอน ACTIVE LEARNING. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2558). คู่มือการจัดการเรียนรู้ Active Learning (AL) for Huso at KPRU. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จุฬาลักษณ์ คชาชัย. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชลธิชา นานา. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 16 (2), 113 – 128.
- ชลธิชา หอมพุ่ม. (2560). การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10 (3), 332 – 346.
- ชุตินา น้อยชิต. (2563). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแม่โคโรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารบัณฑิตวิจัย, 11 (1), 69 – 80.
- ณัฐภูมิ คล้ายสุวรรณ และวันเพ็ญ เหลืองอรุณ. (2562). พินิจวรรณคดี จากหนังสือแบบเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ดวงใจ งามศิริ. (2562). การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์, 3 (2), 69 – 80.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2558). MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทรงภพ ขุนมธุรส และอนุชา กอนพวง. (2563). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการรวมกับสังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม. รายงานสืบเนื่องหลังการประชุมวิชาการระดับชาติพะเยาวิจัยครั้งที่ 9, 23 – 24 มกราคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา, หน้า 2456 – 2464.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. วารสาร <http://e-jodil.stou.ac.th>, 7 (2), 14 – 29.
- ทิตนา แชมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร เลิศโพธาวัฒนา. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- นราลักษณ์ ผ่องปัญญา. (2561). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านกระบวนการกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 13 (2), 264 – 274.
- นเรศ ทองอินทร์. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนของผู้อ่าน. วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11 (1), 490 – 504.
- นันทกานต์ อัสวตั้งตระกูลดี. (2562). การประยุกต์วิธีการสอนแบบเปิดในการสอนวรรณคดีไทยเพื่อเข้าถึงคุณค่าของวรรณคดีไทยและความงามทางภาษาไทย กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพลินพัฒนา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 12 (1), 121 – 133.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พงษ์ธลักษณ์ สิบแก้ว, ธเนศ พงศ์ธีรรัตน์ และปิยะรัตน์ ชาวอบทม. (2562). เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO เรื่อง ระบบประสาท ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562, หน้า 677 - 686.
- พนิตภัทร ปิยะภาณีพงษ์. (2558). การคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ และการทำงานเป็นทีม ที่ส่งผลต่อบรรยากาศในการทำงานของพนักงานในกลุ่มบริษัทโมโน จำกัด. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- พนิสสา ทรงเพียรธรรม. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4 MAT. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- พร้อมเพื่อน จันทน์นวล. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม KAHOOT เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- พัชนีพงศ์ คล่องนาวา. (2553). การพัฒนาความสามารถในการร่ววงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์สถิต และวัชรภัทร เตชะวัฒน์ศิริดำรง. (2563). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณปัญญาอนุกุล. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 22 (2), 95 - 108.
- พงษ์จันทร์ สุขยั้ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ, ภาสกร เกิดอ่อน และระวีวรรณ อินทรประพันธ์. (2558). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พงษ์จันทร์ สุขยั้ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ, ภาสกร เกิดอ่อน และระวีวรรณ อินทรประพันธ์. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ฟิกรี กิโร. (2561). การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO MADEL ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- แม่นมาส ขวลิต. (2555). พระมหากษัตริย์คุณและพระปรีชาญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ด้านภาษา หนังสือ และห้องสมุด. วารสารห้องสมุด, 56 (2), 2 – 16.
- รณชัย จันทร์แก้ว. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 27 (2), 165 – 178.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2561). ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพล วิบูลยศริน. (2561). วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์มานุษยวิทยา. (2562). จารึกพ่อขุนรามคำแหง. สืบค้น 13 สิงหาคม 2563, จาก <https://db.sac.or.th/inscriptions/inscribe/detail/47>
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (มปป.). ระบบจัดการทดสอบ O-NET. สืบค้น 19 มีนาคม 2564, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/ExamWeb/FrLogin.aspx?ReturnUrl=%2fExamWeb%2fdefault.aspx>
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาวิทยากรแกนนำการเรียนการสอนอ่าน คิดวิเคราะห์โดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน การรู้เรื่องการอ่านวรรณคดี. กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2560). เอกสารประกอบการสอน 475 788 การสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้นปีการศึกษา 2556. สืบค้น 28 สิงหาคม 2563, จาก <https://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/56web/13eva56.pdf>
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). คุรุยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุธาทิพย์ งามนิล, พรสิริ เอี่ยมแก้ว, วไลพร เมฆไตรรัตน์, พรรณี เหมสถล และมนัส ชำอ่อน.
(2558). เอกสารประกอบการสอน รายวิชา การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน.
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนันทา อาศาสตร์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
แบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวน
บุญญูปถัมภ์ ลำพูน. วารสารบัณฑิตวิจัย, 7 (1), 43 – 58.
- สุนี กล้าหาญ. (2558). ผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้
เทคนิคแผนภาพความคิดกับเทคนิคซีไออาร์ซี. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 3 (2), 120 – 127.
- สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถทางการคิดตรงขบอดในการ
เรียนวรรณคดีไทยระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์กับการสอนตามแนวคิด
ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแก่ง "วิทยสถานาร" จังหวัด
ระยอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สุรจิตต์ เดชอมรชัย. (2562). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเชิงรุกโดยใช้กระบวนการ
กลุ่ม. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 19 (2), 84 – 101.
- สุริยะ หาญพิชัย. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย
กระบวนการกลุ่มในรายวิชาทฤษฎีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ.
วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9 (1), 15 – 26.
- สุพร อังกุลดี. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 13 (1), 220 – 233.
- สุวัฒนา มั่นภavana. (2562). ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคแผนผังความคิด. วารสารศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต, 14 (2), 83 – 97.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการเรียนการสอนวรรณคดีไทย สรุ
กัวรรณคดี ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- อภิณฑพร สถิตยภัคดีกุล. (2561). การออกแบบการเรียนการสอน : ทักษะเพื่อความสำเร็จของคุณ.
วารสารนาคนุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 10 (พิเศษ), 107 –
115.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2553). ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี พรหมลังกา. (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Trip RIP ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก เรื่อง ข้อมูลและสารสนเทศ ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2561). การวิจัยทางการศึกษา แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลวรรณ ส่งเสริม. (2562). แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ: หน้าที่ครูหรือหน้าที่ใคร. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12 (3), 898 – 910.
- Bauer T, and Erdogan B. (2012). *An Introduction to Organization Behavior*. Retrieved July 27, 2020, from <https://2012books.lardbucket.org/books/an-introduction-to-organizational-behavior-v1.1/s09-theories-of-motivation.html>
- Michael, A. & Amber, M.G. (2020). *Group Process and Intergroup Relations*. Retrieved September 8, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/324268458_Group_Processes_and_Intergroup_Relations
- Treure, K.V. (2013). *Group and Team processes in organization*. Retrieved September 8, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/305355663_Group_and_team_processes_in_organisations
- Vibulphol J. (2016). *Students' Motivation and Learning and Teachers' Motivational Strategies in English Classrooms in Thailand*. Retrieved March 19, 2021, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1092756.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วิชญาปกรณ์
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.สุกัญญาไธม์ ใจกล้า
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐิติมา วิทยาวงศรุจิ
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. นางรุ่งนภา บัวพลับ
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านไร่วิทยา

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ตารางที่ 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ข้อคำถาม (ข้อที่)	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
6	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
10	-1	+1	+1	+1	+1	0.60	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	-1	+1	+1	+1	0	0.40	ใช้ไม่ได้
13	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
17	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม (ข้อที่)	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
22	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
23	-1	+1	0	+1	+1	0.40	ใช้ไม่ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	-1	+1	+1	0	+1	0.40	ใช้ไม่ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	0	+1	+1	-1	+1	0.40	ใช้ไม่ได้
33	+1	+1	0	0	+1	0.60	ใช้ได้
34	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบประเมินความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ

**แบบประเมินความคิดเห็นแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้
ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาและแสดงความคิดเห็นสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. สาระสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา						
1.2 บังคับความคิดรวบยอดของเนื้อหา						
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน						
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา						
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน						
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย						
3. เนื้อหา						
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน						

รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.2 เหมาะสมกับเวลา						
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ						
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้						
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน						
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน						
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม						
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ และค่านิยม						
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์						
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน						
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้						
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย						
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรม						
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เข้าใจง่าย						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ง ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
1. สาระสำคัญ							
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
1.2 ปังชี้ถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	5	4	5	4	4	4.40	0.55
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน	5	4	5	4	4	4.40	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1						4.53	0.51
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	5	4	4	4.20	0.45
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2						4.60	0.45
3. เนื้อหา							
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน	5	3	5	5	5	4.60	0.89
3.2 เหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	5	4.60	0.55
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	5	4	5	5	5	4.80	0.45
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3						4.70	0.58
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความ สนใจของผู้เรียน	5	4	4	5	5	4.60	0.55
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการ สอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน	5	4	5	4	4	4.40	0.55
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วย ตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ และค่านิยม	4	5	5	5	5	4.80	0.45
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์	5	5	5	5	5	5.00	0.00
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4						4.76	0.33
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	0.55
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.60	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5						4.53	0.55
6. การวัดและประเมินผล							
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	5	4	5	5	4	4.60	0.55
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความสอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการ เรียนรู้ และขั้นตอนกิจกรรม	4	4	5	5	5	4.60	0.55
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	4	4	5	4	5	4.40	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6						4.53	0.55
ค่าเฉลี่ยรวม						4.63	0.50

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
1. สาระสำคัญ							
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
1.2 บ่งชี้ถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	5	4	5	4	4	4.40	0.55
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน	5	4	5	4	4	4.40	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1						4.53	0.51
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	4	4	4	4.00	0.00
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2						4.53	0.30
3. เนื้อหา							
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน	5	3	5	5	5	4.60	0.89
3.2 เหมาะสมกับเวลา	4	4	4	5	5	4.40	0.55
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	5	4.60	0.55
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	5	4	5	5	5	4.80	0.45
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3						4.60	0.61
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	5	4	4	4	4	4.20	0.45
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน	4	4	5	5	4	4.40	0.55

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วย ตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ และค่านิยม	4	5	5	5	5	4.80	0.45
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์	5	5	5	5	5	5.00	0.00
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4						4.70	0.31
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	0.55
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.60	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5						4.67	0.37
6. การวัดและประเมินผล							
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	5	4	5	5	4	4.60	0.55
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความสอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการ เรียนรู้ และขั้นตอนกิจกรรม	4	4	5	5	5	4.60	0.55
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	5	4	5	5	5	4.80	0.45
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6						4.67	0.51
ค่าเฉลี่ยรวม						4.63	0.44

ตารางที่ 10 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
1. สำคัญ							
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
1.2 ปังชี้ถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	5	4	5	4	4	4.40	0.55
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน	5	4	5	4	4	4.40	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1						4.53	0.51
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	5	5	4	4.40	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2						4.67	0.48
3. เนื้อหา							
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน	5	3	5	5	5	4.60	0.89
3.2 เหมาะสมกับเวลา	5	4	4	5	5	4.60	0.55
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	5	4.60	0.55
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	5	4	5	5	5	4.80	0.45
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3						4.65	0.61
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	5	4	4	5	4	4.40	0.55
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ และค่านิยม	4	5	5	5	5	4.80	0.45
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์	5	5	5	5	5	5.00	0.00
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4						4.83	0.24
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	0.55
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.60	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5						4.60	0.51
6. การวัดและประเมินผล							
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	5	4	5	5	4	4.60	0.55
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนกิจกรรม	4	4	5	5	5	4.60	0.55
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	5	4	4	5	5	4.60	0.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6						4.60	0.55
ค่าเฉลี่ยรวม						4.67	0.48

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่)			ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45
1.2 ปังชี้ถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	4.40	4.40	4.40	4.40	0.55
1.3 กะทัดรัด ได้ใจความ ไม่สับสน	4.40	4.40	4.40	4.40	0.55
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเนื้อหา	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45
2.2 ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และระบุพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45
2.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.20	4.00	4.40	4.20	0.33
3. เนื้อหา					
3.1 ครบถ้วน ครอบคลุมในการสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน	4.60	4.60	4.60	4.60	0.89
3.2 เหมาะสมกับเวลา	4.80	4.40	4.60	4.60	0.51
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	4.60	4.60	4.60	0.55
3.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่)			ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3		
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00
4.2 สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	4.60	4.20	4.40	4.40	0.51
4.3 มีความเหมาะสมกับเวลา สื่อประกอบการสอน และบรรยากาศภายในชั้นเรียน	4.40	4.40	5.00	4.60	0.37
4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45
4.5 ส่งเสริมความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะและค่านิยม	4.80	4.80	4.80	4.80	0.45
4.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00
5. สื่อ และแหล่งเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	5.00	4.80	4.80	0.33
5.2 มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	4.40	4.40	4.40	4.40	0.55
5.3 มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.60	4.60	4.60	4.60	0.55
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.60	4.60	4.60	4.60	0.55

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่)			ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3		
6.2 วิธีการวัดและเครื่องมือมีความ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอน กิจกรรม	4.60	4.60	4.60	4.60	0.55
6.3 ระบุเกณฑ์การวัดและ ประเมินผลที่ชัดเจน	4.40	4.80	4.60	4.60	0.51
ค่าเฉลี่ยรวม	4.63	4.63	4.67	4.64	1.42

ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบ และตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อคำถาม (ข้อที่)	ความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	แปลผล คุณภาพ ข้อสอบ
1	0.49	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.41	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.43	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.57	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.41	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.49	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.46	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.41	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.54	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.54	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.70	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.46	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.73	ใช้ได้	0.05	ใช้ไม่ได้	ใช้ไม่ได้
14	0.38	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.41	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.43	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.49	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.51	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.41	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.51	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้

ข้อคำถาม (ข้อที่)	ความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	แปลผล คุณภาพ ข้อสอบ
21	0.62	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.32	ใช้ได้	0.00	ใช้ไม่ได้	ใช้ไม่ได้
23	0.43	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.51	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.43	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.54	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.38	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.49	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.35	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.49	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.43	ใช้ได้	0.00	ใช้ไม่ได้	ใช้ไม่ได้
32	0.41	ใช้ได้	-0.16	ใช้ไม่ได้	ใช้ไม่ได้
33	0.57	ใช้ได้	0.16	ใช้ไม่ได้	ใช้ไม่ได้
34	0.62	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.51	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.49	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.74

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.744	36

ตารางที่ 13 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอน
ดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม						รวม (ข้อ)	อันดับความสำคัญ
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์		
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกลอน ดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า								
1.1 ความเป็นมา และผู้แต่ง	-	3	-	-	-	-	3	4
1.2 ลักษณะคำประพันธ์	2	1	-	-	-	-	3	4
2. เนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงใน ป่าช้า	-	2	3	5	2	2	14	1
3. คุณค่ากลอนดอกสร้อยรำพึงใน ป่าช้า								
3.1 คุณค่าที่ปรากฏ	-	-	-	4	-	2	6	2
3.2 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง	-	-	3	-	1	-	4	3
รวม	2	6	6	9	3	4	30	
อันดับความสำคัญ	5	2	2	1	4	3		

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี
เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

คำชี้แจง

1. ข้อสอบนี้เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ก. ข. ค. และ ง. จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน (ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที)
2. ทำเครื่องหมาย ✕ หน้าตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. เพราะเหตุใด พระยาอุปทิศศิลปสารจึงตัดแปลงต้นฉบับของเสฐียรโกเศศเป็นกลอนดอกสร้อย (ความเข้าใจ)

- ก. เพราะต้องการสื่อให้เห็นถึงสำนวนภาษาที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
- ข. เพราะต้องการให้เรื่องราวนั้นเข้ากับธรรมเนียมและสภาพสังคมของไทย
- ค. เพราะกลอนดอกสร้อยมีลักษณะคำประพันธ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ชัดเจน
- ง. เพราะกลอนดอกสร้อยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสังคมนิยมของชีวิต

2. ทอมัส เกรย์ เขียนกวีนิพนธ์เรื่อง Elegy Written in a Country Churchyard ขึ้น โดยมีจุดประสงค์ตรงตามข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. เพื่อระลึกถึงบุคคลที่ล่วงลับไป
- ข. เพื่อรำพึงรำพันเกี่ยวกับความตายของมนุษย์
- ค. เพื่อต้องการปลื้กวีเวก และต้องการความสันโดษ
- ง. เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองผ่านตัวอักษร

3. เพราะเหตุใดจึงใช้การบรรยายถึงธรรมชาติยามสนธยาในป่าช้าของวัดในการแสดงจุดมุ่งหมายของเรื่อง (ความเข้าใจ)

- ก. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการปลื้กวีเวก
- ข. เพื่อแสดงให้เห็นถึงการระลึกถึงบุคคลที่ล่วงลับไป
- ค. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการเรียนรู้ถึงสังคมนิยมที่แท้จริง
- ง. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความตายของบุคคลเหล่านั้นมีคุณค่าและอยู่ใกล้ชิดเราเสมอ

4. ข้อใดไม่ใช่ฉันทลักษณ์ของกลอนดอกสร้อย (ความรู้ความจำ)

- ก. กลอนดอกสร้อยมี 8 วรรค
- ข. วรรคระดับ คำที่ 2 ต้องใช้คำว่า เอ๋ย
- ค. วรรคสุดท้าย ต้องลงท้ายด้วยคำว่า เอย
- ง. กลอนดอกสร้อยบังคับสัมผัสใน และต้องมี 8 คำในทุกวรรค

5. จำนวนคำที่ใช้ในกลอนดอกสร้อยหนึ่งบท ที่ถูกต้องตรงตามฉันทลักษณ์ มีทั้งสิ้นกี่คำ
(ความรู้ความจำ)

ก. 60 คำ

ข. 62 คำ

ค. 64 คำ

ง. 66 คำ

6. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของกลอนดอกสร้อยที่แตกต่างจากคำประพันธ์ชนิดอื่น
(ความเข้าใจ)

ก. ใช้แต่งเพื่อเน้นเนื้อหาคติสอนใจ

ข. ใช้เป็นบทขับร้องหรือบทร้องเล่น

ค. ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้แต่ง

ง. ใช้ถ่ายทอดเรื่องราวให้เกิดความสนุกสนาน

7. “ยามเอ๋ยยามนี้

ปถพีมีดมัวทั่วสถาน

อากาศเย็นเยือกหนาวคราววิกาล

สังัดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง

มีก็แต่จิ้งหรีดกระกริดกริ่ง!

เรไรหรือ! ร้องขรมระงมเสียง

คอกควายว้าวระเภาะเปาะเปาะ! เพียง

รู้ว่าเสียงเกราะแว่วแผ่วแผ่วเอ๋ย”

จากบทประพันธ์นี้มีการใช้โวหารภาพพจน์ชนิดใดเด่นชัดที่สุด (การวิเคราะห์)

ก. อุปมา

ข. อุปลักษณะ

ค. บุคคลวัต

ง. สัทพจน์

8. บทประพันธ์นี้ข้อใดแสดงให้เห็นเวลาได้ชัดเจนที่สุด (ความเข้าใจ)

ก. นกเอี้ยงนกแสก

จับจ้องร้องแจ้กเพียงแกกขวัญ

อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์

มีเกาวัลย์รุ่งถึงหลังคา

ข. ยามเอ๋ยยามนี้

ปถพีมีดมัวทั่วสถาน

อากาศเย็นเยือกหนาวคราววิกาล

สังัดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง

ค. วังเฮ้ยวังเวง

หง่างเหง่งย่ำค้ำระฆังขาน

ฝูงวัวควายผ้ายลาทิวากาล

ค่อยค่อยผ่านท้องทุ่งมุ่งถิ่นตน

ง. หมดเอ๋ยหมดห้วง

หมดดวงวิญญานลาญสลาย

ถึงลมเข้าช่วยขึ้นรืนสบาย

เดือนนกแอนลมผายแผดสำเนียง

9. “ซากเอ๋ยซากศพ อาจเป็นซากนักรบผู้กล้าหาญ
เช่นชาวบ้านบางระจันชั้นรำบาว กับหมู่มา่นมาประทุษร้าย
ไม่เช่นนั้นท่านกวีเช่นศรีปราชญ์ นอนอนาถเล่าให้ไปไร้ภาษา
หรือผู้กู่บ้านเมืองเรื่องปัญญา อาจจะมาอนอนจมดินเอ๋ย”
หากนักเรียนต้องการเปลี่ยน “ชาวบ้านบางระจัน” เป็นบุคคลอื่น ข้อใดเหมาะสมที่สุด
(การนำไปใช้)
- ก. ครูบาศรีวิชัย ข. พ่อขุนผาเมือง
ค. พระนเรศวรมหาราช ง. นายทองดอก บ้านวิเศษชัยชาญ
10. “ดวงเอ๋ยดวงมณี มักจะลี้ลับอยู่ในภูผา
หรือใต้ท้องห้องสมุทรสุดสายตา ก็เลื่อมซาสิ้นชมนิยมนชน
บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน ย่อมบานหล่นเปล่าตายมากมายเอ๋ย”
จากบทประพันธ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกในข้อใด (การวิเคราะห์)
- ก. ผิดหวัง ข. เสียดาย
ค. หม่นหมอง ง. หวาดระแวง
11. “ศพเอ๋ยศพสูง เป็นเครื่องจงจิตให้เลื่อมใสศานต์
จารึกคำสำนวนชวนสักการ ผิดกับฐานชวานาคนสามัญ
ซึ่งอย่างดีก็มีกวีเถื่อน จารึกชื่อปีเดือนวันดับขันธ์
อุทิศสิ่งซึ่งสร้างตามทางธรรม ของผู้นั้นผู้นั้นแกผีเอ๋ย”
บทประพันธ์ข้างต้นมีความหมายตรงกับสำนวนไทยในข้อใด (ความเข้าใจ)
- ก. ยามจนคนดูหมิ่น ข. คนยากกว่าผี ผู้ดีว่าศพ
ค. คบคนจร นอนหมอนนมีน ง. คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ
12. “อันความยากหากไร้การศึกษา ย่นปัญญาความรู้อยู่แค่ถิ่น
หมดทุกข์ขลุ่ยแต่ก็จคิดหากิน กระแสวิญญาณเงินเพียงนั้นเอ๋ย”
จากบทประพันธ์ข้างต้นหากนักเรียนไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาจะปฏิบัติตนตามข้อใด
(การนำไปใช้)
- ก. เรียนรู้จากธรรมชาติภายในชุมชน
ข. ประกอบอาชีพสุจริตเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว
ค. สอบถามหรือหมั่นเข้าหาบุคคลที่มีความรู้อยู่เสมอ
ง. นำสิ่งที่มีภายในชุมชนมาพัฒนาต่อยอดทางความคิด

13. บทประพันธ์ในข้อใด ไม่ปรากฏ โวหารภาพพจน์ (การวิเคราะห์)

ก. ทิ้งทั้งหนูน้อยน้อยร่อยร้อยรับ	เห็นพอกลับปลื้มเปรมเกษมสันต์
เข้ากอดคอขอเลาะเสนาะกรรณ	สารพันทอดทิ้งทุกสิ่งเอย
ข. มุ่งแต่ไปรยเครื่องปรุงจรงกลิ่น	คือความพุ่มพ่ายสิ้นลั่นโอหัง
ลงในเพลิงเกียรติศักดิ์ประจักษ์ดัง	เปลวเพลิงปลั่งหอมกลบตลบเอย
ค. เพื่อรักษาความสราญฐานวิเวก	ร่มชื้อเฉกหุบเขาลำเนาไศล
สันโดษดับฟุ้งชานทะยานใจ	ตามวิสัยชานาเย็นกว่าเอย
ง. ความเอ๋ยความรู้	เป็นเครื่องชูที่ทางสว่างไสว
หมดโอกาสที่จะชื้อต่อไป	ละห่วงใยอยากรู้ลึงสูติน

14. “กองเอ๋ยกองข้าว
เกิดเพราะการเก็บเกี่ยวด้วยเคียวใคร
เข้าก็ขับโคกระบือถือคันไถ
ยึดหางยามยักไปตามใจจินต์
- กองสูงราวโรจนายิ่งนำใคร
ใครเล่าไถคราดพื้นพื้นแผ่นดิน
สำราญใจตามเขตประเทศถิ่น
หางยามผินตามใจเพราะใครเอย”

จากบทประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงสิ่งใดเด่นชัดที่สุด (การวิเคราะห์)

- ก. สภาพความเป็นอยู่ของสังคมในอดีต
ข. การเก็บเกี่ยวข้าวในฤดูกาลเก็บเกี่ยว
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการทำการเกษตร
ง. ความลำบากยากเข็ญของชาวนา

15. “เขาเป็นสุขเรียบเรียบเงียบสงัด มีปวัตน์เป็นไปไม่วิตถาร
ขออย่าได้แย้มเยาะพูดเราะราน ดูหมิ่นการเป็นอยู่เพื่อนดูเอย”

จากบทประพันธ์นี้เหมาะสมกับสถานการณ์ใดมากที่สุด (การนำไปใช้)

- ก. การนั่งปฏิบัติธรรมในวันพระ
ข. การแยกตัวอยู่เพียงลำพังในห้อง
ค. การนั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด
ง. การเล่นเกมที่ต้องใช้ทักษะทางความคิดเพียงลำพัง

16. ข้อใดสะท้อนให้เห็นถึงหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาได้ชัดเจนที่สุด (การวิเคราะห์)

ก. ไม่เหมือนอย่างบางศพญาติบดแต่ง
สร้างสถานการบุญหนุนพลี	เครื่องแสดงเกียรติเลิศประเสริฐศรี
เป็นอนุสาวรีย์สง่างาม
ข. เสี่ยงประกาศเกียรติเอิกเกริกลิ้น
ล้วนเป็นคุณแก่ผู้ยังไม่วางวาย	จะกระเทือนถึงกรรมนั้นอย่าหมาย
ชูเกียรติญาติไปภายภาคหน้าเอย
ค. อาจจะเป็นเจตีย์มีพระศพ
ประเสริฐด้วยสัตตวัตน์จรักษัย	แห่งจอมภพจักรพรรดิษัตริย์ใหญ่
ณ สมัยก่อนกาลบุราณเอย
ง. ถึงบางที่มีบ้างเป็นอย่างเลิศ
พอเตือนใจได้บ้างในทางบุญ	ก็ไม่ฉูดฉาดเชิดประเสริฐสุนทร
เป็นเครื่องหนุนนำเหตุสังเวชเอย

17. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นถึงสัจธรรมในชีวิต (การประเมินค่า)

ก. นกเอี้ยงนกแสก
อยู่บนยอดหอคระซังบังแสงจันทร์	จับจ้องร้องแจ้กเพียงแตกขวัญ
มีเกววัลย์รุ่งรังถึงหลังคา
ข. ล้วนร่างคนในเขตประเทศนี้
แห่งหลุมลึกกลานสลดระทดใจ	ดุชนั่นอนราย ณ ภายใต้
เรายังไถลหลุมนั้นทุกวันเอย
ค. อยู่ตามโรงมุงฟางข้างข้างนั้น
ไฉ้เหมือนปลุกปร่างกายนอนรายเรียง	ทั้งไถ่ขันแข่งดูเหวว่าระไรเสี่ยง
พันสำเนียงที่จะปลุกให้ลุกเอย
ง. ใครจะยอมละทิ้งซึ่งสิ่งสุข
ใครจะยอมละแดนแสนสบาย	เคยเป็นทุกข์ห้วงโยเสียได้ง่าย
โดยไม่ขายตาใฝ่อาลัยเอย

18. “ดวงเอ๋ยดวงมณี

หรือได้ห้องห้องสมุทรสุดสายตา

มักจะลึกลับอยู่ในภูผา

ก็เสื่อมซาสิ้นชมนิยมชน”

จากบทประพันธ์ข้างต้นมีลักษณะเด่นตรงตามข้อใด (การสร้างสรรค)

ก. เล่นคำซ้ำ	ข. มีสัมผัสอักษร
ค. ใช้โวหารภาพพจน์	ง. ใช้คำที่สื่อความหมายชัดเจน

19. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นถึงความวิเวกได้ชัดเจนที่สุด (การสร้างสรรค)

ก. ชาวนาเหนื่อยอ่อนต่างจรกลับ
ข. อากาศเย็นเยือกหนาวคราววิกาล	ตะวันลับอัปแสงทุกแห่งหน
สงัดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง
ค. และต้นโพธิ์พุ่มแจ้แผ่อาญา
ง. เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ผันดู	มีเนินหญ้าไต้ต้นเกลื่อนกล่นไป
คนมาสู่ช่องพักมันรักษา

20. “แต่สิ่งซึ่งเหลวไหลใส่อาตมา ความมกน้อยชาวนาไม่น้อมไป”

จากบทประพันธ์นี้ “ชาวนา” มีลักษณะอย่างไร (การประเมินค่า)

- ก. ชื่อสัตย์สุจริต
- ข. ชอบปลื้มกวีเวกเป็นนิจ
- ค. มีความพอใจและไม่พอใจในสิ่งที่เป็นอยู่
- ง. มุ่งมั่นมานะ และขยันขันแข็ง

21. “นกเอี้ยงนกแสก จับจ้องร้องแจ๊กเพียงแตกขวัญ

อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์ มีเกววัลย์รุงรังถึงหลังคา”

จากบทประพันธ์ข้างต้นปรากฏคุณค่าด้านเนื้อหาตรงตามข้อใด (การวิเคราะห์)

- ก. ใช้ถ้อยคำเกี่ยวโยงความเชื่อของคนไทยผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์
- ข. ใช้กลวิธีการประพันธ์เพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตาม
- ค. นกแสกเป็นสัตว์ที่มีความผูกพันกับชาวนา จึงสะท้อนให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงวิถีชีวิตได้เป็นอย่างดี
- ง. เป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อเปรียบเทียบความเรียบง่ายของชีวิตผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ตามความเชื่อของไทย

22. ข้อใดดัดแปลงเนื้อหาให้เข้ากับสภาพสังคมไทยโดยการใช้ต้นโพธิ์และต้นไทร เพื่ออธิบายถึงคุณค่าด้านเนื้อหาได้ถูกต้องที่สุด (การวิเคราะห์)

- ก. ต้นโพธิ์และต้นไทร เป็นต้นไม้ที่คนไทยยึดถือตามความเชื่อว่ามีคุณค่า และศักดิ์สิทธิ์
- ข. ต้นโพธิ์และต้นไทร เป็นต้นไม้ที่ขึ้นตามสถานที่รกร้าง ป่าช้า และบริเวณวัดจึงทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการได้ชัดเจน
- ค. ต้นโพธิ์และต้นไทร เป็นตัวแทนของธรรมเนียม ค่านิยม ความเชื่อ ทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสในการอ่านและเกิดอารมณ์ร่วม
- ง. ต้นโพธิ์และต้นไทร ถือเป็นต้นไม้ที่พบได้เป็นจำนวนมาก และเป็นสัญลักษณ์ของคนไทย จึงทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามได้ง่าย

23. บทประพันธ์ในข้อใดมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์เกี่ยวกับการใช้โวหารภาพพจน์บุคคลวัต (การวิเคราะห์)

ก. ยามเอ๋ยยามนี้
อากาศเย็นเยือกหนาวคราววิกาล	ปถพีมีดมัวทั่วสถาน
สงัดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง
ข. บุปผชาติชุกสีและมีกลิ่น
ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน	อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ย่อมบานหล่นเปล่าตายมากมายเอย
ค. ชาวนาเหนือยอ่อนต่างจรกลับ
ทิ้งท่งให้มิดมัวทั่วมณฑล	ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
และทิ้งตนตูเปลี่ยวอยู่เดียวเอย
ง. ความร่ำรวยอวยสุขให้ทุกอย่าง
วิถีแห่งเกียรติยศทั้งหมดนั้น	เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายชั้นธ์
แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอย

24. บทประพันธ์ในข้อใดปรากฏคุณค่าด้านวรรณศิลป์เกี่ยวกับการใช้คำที่ทำให้เกิดจินตภาพได้ชัดเจนที่สุด (การวิเคราะห์)

ก. ความเอ๋ยความรู้
หมดโอกาสที่จะชี้ต่อไปนี้	เป็นเครื่องชู้ที่ทางสว่างไสว
ละห้วงโยอยากรู้ลงสูติน
ข. หมดเอ๋ยหมดห้วง
ถึงลมเข้าช่วยขึ้นรินสบาย	หมดดวงวิญญาณลาญสลาย
เดือนนงแอนลมผายแผดสำเนียง
ค. ตัวเอ๋ยตัวหยิ่ง
เห็นจมดินน่าสลดระทดใจ	เจ้าอย่าตึงติซากว่ายากไร้
ที่ระลึกสิ่งไรก็ไม่มี
ง. ต้นเอ๋ยต้นไทร
และต้นโพธิ์พุ่มแจ้แผ่ฉายา	สูงใหญ่รากย้อยห้อยระย้า
มีเนินหญ้าได้ต้นเกลื่อนกล่นไป

25. “นกเอ๋ยนกแสก
อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์
เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ฝันดู
ถือเป็นที่รโหฐานนมนานมา

จับจ้องร้องแจ้กเพียงแถกขวัญ
มีเกววัลย์รุ่งรังถึงหลังคา
คนมาสู่ช่องพักมันรักษา
ให้เสื่อผืนสุกสันต์ของมันเอย”

บทประพันธ์ข้างต้นปรากฏคุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่เด่นชัดที่สุดตรงตามข้อใด (การสร้างสรรค)

- มีการใช้โวหารภาพพจน์บุคคลวัต
- มีการใช้คำเพื่อให้เกิดอารมณ์คล้ายตาม
- มีการใช้คำเพื่อให้อ่านได้เกิดจินตภาพด้านเสียง
- มีการเล่นคำซ้ำเพื่อกระตุ้นอารมณ์หวาดกลัวของผู้อ่าน

26. “ใครจะยอมละทิ้งซึ่งสิ่งสุข
ใครจะยอมละแดนแสนสบาย”
เคยเป็นทุกข์ห่วงใยเสียได้ง่าย
โดยไม่ชายตาใฝ่อาลัยเอ๋ย”

คุณค่าด้านสังคมในบทประพันธ์ข้างต้นตรงกับข้อใด (การสร้างสรรค์)

ก. จีวรรกสืบทองคูลีแหลม	ตั้งชวากแซมเสี้ยวแทรกแตกไสว
ใครทำซู้คู่ท่านครั้งบรรลัย	ก็ต้องไปปิ่นต้นนำชนพอง
ข. หลงโลกลาภบาปก็รู้อยู่ว่าบาป	กิเลสหยาบยังไม่สุขยอมทุกขัง
ค้นหาหากชักนำให้กำบัง	เอาธรรมตั้งข่มกดให้ปลดร้อน
ค. กระจกจากหลากสลั้วบวมวาม	อร่ามแสงโคมแก้วแววจับตา
มานมูลีมีจากประจำกัน	อัฒจันทร์เครื่องแก้วก็หนักหนา
ง. เวลาเข้าก็ชวนกันออกป่า	มันไม้หมาล่าเนื้อไปเหลือหลาย
พอเวลาสายันต์ตะวันชาย	ได้กระต่ายตะกวดกวางมาย่างแกง

27. จากข้อคิดที่ได้จากเรื่อง เมื่อนักเรียนประสบปัญหาการพลัดพราก หรือสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ควรปฏิบัติตนตามข้อใด (การนำไปใช้)

- ก. ปลอ่ยวางกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และระลึกอยู่เสมอว่าไม่มีความจริงยั่งยืน
- ข. พยายามยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น เพราะทุกสิ่งทุกอย่างล้วนตั้งอยู่และดับไป
- ค. หมั่นอุทิศผลบุญ กรวดน้ำ บำเพ็ญกุศลให้กับบุคคลที่ล่วงลับตามกำลังความสามารถ
- ง. หมั่นพิจารณาว่าทุกสิ่งไม่สามารถนำติดตัวได้ นอกจากความดีความชั่ว เพื่อไม่ให้เกิดความทุกข์

28. ดาราราย ยึดหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แสดงให้เห็นว่า ดาราราย ได้นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าในข้อใด ไปปรับใช้ในชีวิต (การนำไปใช้)

- ก. อย่ายึดติดกับวัตถุ
- ข. ทุกสรรพสิ่งในโลกล้วนไม่แน่นอน
- ค. ความเรียบง่ายเป็นความสุขที่แท้จริง
- ง. มนุษย์ทุกคนย่อมหนีความตายไม่พ้น

ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการ
กลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ 1

รายวิชาภาษาไทย 4	รหัสวิชา ท 22102	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 2	ปีการศึกษา 2563	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	เวลา 2 คาบ
ผู้สอน นายดลชัย อินทรโกสม	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น
คุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม. 2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

2. สาระสำคัญ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เป็นบทประพันธ์ที่ถอดความมาจากกวีนิพนธ์ เรื่อง Elegy
Written in a Country Churchyard ของทอมัส เกรย์ กวีชาวอังกฤษ ซึ่งประพันธ์เมื่อประมาณ พ.ศ.
2285 หลังจากญาติและเพื่อนสนิทของผู้ประพันธ์ได้เสียชีวิตลง จากนั้นพระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม
กาญจนาชีวะ) นำมาประพันธ์ในรูปแบบของกลอนดอกสร้อยจากต้นฉบับแปลของเสฐียรโกเศศ
โดยดัดแปลงให้เข้ากับธรรมเนียมไทย ด้วยเนื้อหาที่แสดงความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์
ผสมผสานกับความงามทางด้านวรรณศิลป์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K)
2. สรุปเนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K, P)
3. มีความรับผิดชอบและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม (A)

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. มุ่งมั่นในการทำงาน
6. รักความเป็นไทย
7. มีจิตสาธารณะ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 2. ความสามารถในการคิดสังเคราะห์
 3. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
 4. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 5. ความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ
- 5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. สาระการเรียนรู้

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

- 1.1 ความเป็นมา และผู้แต่ง
- 1.2 ลักษณะคำประพันธ์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1 ความเป็นมา และผู้แต่ง

ขั้น Motivation (M)

1. ครูให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม 2 วง คือวงที่นั่งด้านในและวงที่นั่งด้านนอก จากนั้นครูจึงให้ทั้งสองวงนั่งหันหน้าเข้าหากันเพื่อสนทนาตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ โดยใน 1 ประเด็น จะถามได้เพียง 1 คนเท่านั้น พร้อมจดบันทึก ได้แก่

1.1 ในชุมชนของนักเรียนนั้นมีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตายอย่างไร

1.2 นักเรียนคิดว่าคนตายแล้วไปไหน พร้อมให้เหตุผลประกอบ

1.3 นักเรียนคิดว่าถ้าบนโลกใบนี้ไม่มีความตาย จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง

1.4 เมื่อนักเรียนคิดหรือนึกถึงบุคคลที่ตายไปแล้ว นักเรียนแสดงออกอย่างไรบ้าง

2. เมื่อนักเรียนได้คำตอบแล้ว ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนอย่างน้อย 3 – 5 คน เพื่อบอกความคิดเห็นของเพื่อนที่สนทนากัน แล้วบอกให้นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หรือมีความเหมือน ความคล้าย ความแตกต่างจากเพื่อนอย่างไร

ขั้น Active Learning (A)

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนนับ 1 – 8 จากนั้นจึงให้นักเรียนที่นับเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน เพื่อทำกิจกรรมต่อไป

4. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ คือหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม สมาชิก และเลขานุการ ครูจึงแจกบัตรข้อความเกี่ยวกับความเป็นมา และผู้แต่งให้นักเรียนศึกษา และอภิปรายร่วมกันถึงเหตุการณ์ หรือความคิดของผู้แต่งในการประพันธ์เรื่องนี้ว่ามีลักษณะอย่างไร

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า มีที่มาจากกวีนิพนธ์ *Elegy Written in a Country Churchyard* ของทอมัส เกรย์ (Thomas Grey) กวีชาวอังกฤษ ซึ่งกล่าวกันว่ากวีนิพนธ์นี้เกิดขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2285 โดยเขียนที่สุสานเก่าแก่ของเมืองสโตกโปจิส (Stoke Poges) ในมณฑลบัลลิงแฮมเชอร์ หลังจากญาติใกล้ชิดและเพื่อนรักของเกรย์เสียชีวิตในเวลาไล่เลี่ยกัน

ต่อมาพระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) ได้นำมาดัดแปลงจากต้นฉบับแปลของเสฐียรโกเศศ เป็นกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าให้เข้ากับธรรมเนียมและสภาพสังคมของไทย โดยมีบทกวีหรือบทนำเรื่อง ซึ่งน่าจะประทับใจเป็นผู้เรียบเรียงไว้

ขั้น Conclusion (C)

5. เมื่อนักเรียนร่วมกันศึกษาข้อความที่ครูให้แล้ว จึงให้นักเรียนพูดคุยกันว่าจะวาดภาพประกอบตามข้อความ พร้อมให้เหตุผลนั้นอย่างไร

ขั้น Report (R)

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนในการนำเสนอภาพวาด และเหตุผลที่นักเรียนร่วมกันพูดคุยนั้น กลุ่มละ 2 นาที

ขั้น Obtain (O)

7. เมื่อทุกกลุ่มนำเสนอเรียบร้อยแล้ว ครูจึงให้นำผลงานของนักเรียนติดไว้ตามมุมต่าง ๆ ของห้องเรียน พร้อมกับให้นักเรียนร่วมกันประเมินผล โดยนำสติ๊กเกอร์ที่ครูแจกให้นำไปติดไว้ โดยห้ามติดในกลุ่มของตัวเอง จากนั้นจึงร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ในชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์

ขั้น Motivation (M)

1. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับคำประพันธ์ที่พบในวรรณคดี จากนั้นครูจึงนำบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เช่น วังเอ๋ยวังเวง, หง่างหง่าง! ย่ำคำระฆังฆาน, ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล ฯลฯ จากนั้นครูจึงอธิบายกติกาว่า ให้นักเรียนที่ได้บัตรคำเหล่านั้น หาเพื่อนที่คิดว่าเป็นข้อความที่อยู่ในกลุ่มหรือบทเดียวกัน โดยจับเวลาภายใน 2 นาที

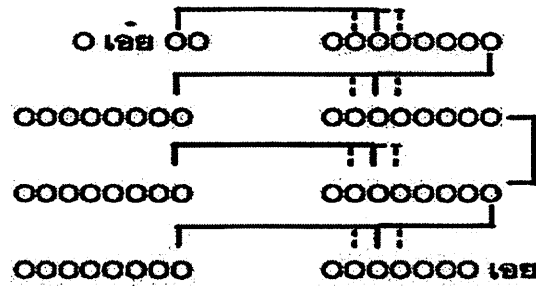
2. เมื่อนักเรียนหาเพื่อนและมั่นใจว่าถูกต้องแล้ว ครูจึงให้นั่งลง พร้อมกับบอกข้อความที่ตนและเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้ โดยไม่จำเป็นจะต้องเรียงข้อความให้ถูกต้อง หรือคล้องจองก็ได้ (แต่นักเรียนสามารถเรียงข้อความให้ถูกต้องได้เช่นกัน) จากนั้นครูจึงตรวจสอบความถูกต้อง แต่หากกลุ่มไหนผิด ครูจะให้นักเรียนกลุ่มนั้นหากกลุ่มใหม่ที่ถูกต้อง

ขั้น Active Learning (A)

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามบัตรคำที่ได้รับ จากนั้นครูจึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษารูปแบบของข้อความในแต่ละกลุ่ม โดยนำมาเรียงให้เกิดความคล้องจอง สัมผัส ตรงตามฉันทลักษณ์

ขั้น Conclusion (C)

4. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มเรียงข้อความในบัตรคำจนมั่นใจว่าเกิดความคล้องจอง มีสัมผัส และตรงตามฉันทลักษณ์แล้ว ครูจึงให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปลักษณะของกลอนดอกสร้อย โดยให้เขียนในรูปแบบแผนผัง โดยสามารถตกแต่งหรือวาดเป็นรูปภาพอื่น ๆ ได้ตามความสนใจ ดังนี้

ชั้น Report (R)

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอรูปแบบชั้นตัวละครนที่กลุ่มตนเองร่วมกันสรุป จากนั้นจึงให้กลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง หากมีข้อผิดพลาดจึงร่วมกันเสนอแนะ และแก้ไขให้ถูกต้อง

ชั้น Obtain (O)

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำแผนผังรูปแบบชั้นตัวละครน นำไปเผยแพร่ผ่านช่องทาง Facebook พร้อมติดแฮชแท็กว่า #กลอนดอกสร้อยของหนู พร้อมระบุชื่อสมาชิก จากนั้นแต่ละกลุ่มจึงร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับผลงานของเพื่อนในชั้นเรียน

8. การวัด และประเมินผล

8.1 เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. รู้และเข้าใจเนื้อหา กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า (K)	ทำแบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า	แบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. สรุปเนื้อหา กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า (K, P)	ตรวจผลงาน การศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด	ผลงานการศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
3. มีความรับผิดชอบและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม (A)	สังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

8.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ผลงานการศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สมบูรณ์ ครบถ้วน	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องเพียง 1 - 2 แห่ง	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องเพียง 3 - 4 แห่ง	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องมากกว่า 4 แห่ง

9. สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

9.1 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ (อจท.)

9.2 บัตรข้อความเกี่ยวกับความเป็นมาและผู้แต่ง

9.3 บัตรคำ ข้อความบทประพันธ์

9.4 กระดาษฟลิปชาร์ต

9.5 แหล่งเรียนรู้

1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม

-หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2) อินเทอร์เน็ต

- <https://sites.google.com/site/chutgaewyui/klxn-dxk-srxy-raphung-ni-pacha>
- http://www.st.ac.th/bhatips/tip49/thai_elegy_m249.html
- http://119.46.166.126/resource_center7/Admin/acrobat/v_3_th_th_695.pdf

**บันทึกผลการเรียนรู้
ด้านความรู้**

.....
.....
.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข

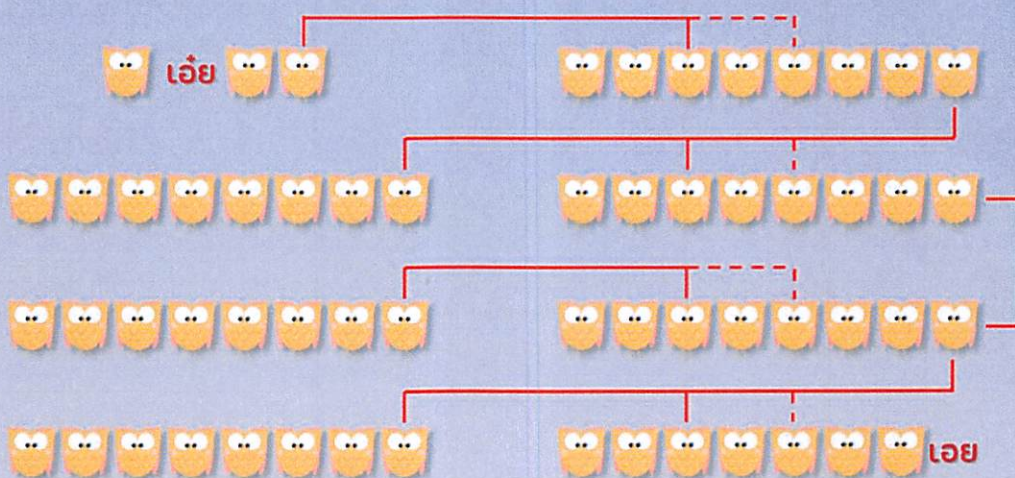
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายดลชัย อินทรโกสม)

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ลักษณะคำประพันธ์

กลอนดอกสร้อย จำนวน 1 บท ประกอบด้วย กลอนสุภาพจำนวน 2 บท หรือ 4 คำกลอน (8 วรรค) วรรคแรกมี 4 คำ โดยคำที่ 2 ของวรรคแรกจะใช้คำว่า "เอ๋ย" และจบคำสุดท้ายของบทด้วยคำว่า "เอ๋ย" ส่วนลักษณะสัมผัสเหมือนกับกลอนสุภาพทุกประการ เช่น

"วังเอ๋ยวังเวง
 ฝูงวิวควายฉ่ายลาทิวากาล
 ชวนาเหนื่อยอ่อนต่างจรกลับ
 ทิ้งทุ่งให้มีดมัวท่อมณฑล

หวังแห่งง่าคำระฆังขาน
 ค่อยค่อยผ่านท้องทุ่งมุ้งถิ่นตน
 ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
 และทิ้งตนตูลี้อยู่เดียวเอ๋ย"

แผนการจัดการเรียนรู้ 2

รายวิชาภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เวลา 4 คาบ
 ผู้สอน นายดลชัย อินทรโกสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีีวิตจริง

ม. 2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม. 2/2 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ม. 2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เป็นการกล่าวถึงในเวลาเย็นใกล้ค่ำ ชายคนหนึ่งเข้าไปนั่งอยู่ในวัดชนบทที่มีแต่ความเงียบสงบ เมื่อได้ยินเสียงระฆังบอกเวลาใกล้ค่ำ เขามองเห็นชาวนาพากันจูงวัวควายเดินกลับบ้าน เมื่อสิ้นแสงตะวันได้ยินเสียงจิ้งหรีดหรืออะไรและเสียงเกาะในดอกสัตว์ นก แสกที่จับอยู่บนหระฆังส่งเสียงร้อง บริเวณใต้ต้นโพธิ์ ต้นไทร มีหลุมฝังศพอยู่มากมาย ความเงียบสงบ ความวิเวกก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งในสัจธรรมของชีีวิต ท่านผู้นั้นจึงรำพึงรำพันออกมาเป็นบทกวีว่าแม้ผู้ดีมีจน นาย ไพร่ กษัตริย์ ต่างก็ต้องตายเหมือนกัน ซึ่งเนื้อหาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านั้นประกอบด้วยจำนวนกลอนดอกสร้อยทั้งหมด 21 บท จากทั้งหมด 33 บท

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเนื้อหาบทกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K)
2. สรุปเนื้อหาบทกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K, P)
3. วิเคราะห์บทกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ (K, P)

4. สรุปความรู้และข้อคิดจากกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์สมมติหรือชีวิตจริง (K, P)

5. มีความรับผิดชอบและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม (A)

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. มุ่งมั่นในการทำงาน
6. รักความเป็นไทย
7. มีจิตสาธารณะ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
2. ความสามารถในการคิดสังเคราะห์
3. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
4. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. สาระการเรียนรู้

เนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1 - 2 เนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า 1

ขั้น Motivation (M)

1. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาเกี่ยวกับงานศพจากภาพยนตร์ เรื่อง นางตะเคียน (เรื่องราวเกี่ยวกับการมดตราสัง การฝังศพของคนในสมัยอดีต) แล้วซักถามนักเรียนว่า มีความแตกต่างจากท้องถิ่นนักเรียนหรือไม่ อย่างไรบ้าง

ขั้น Active Learning (A)

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 7 กลุ่ม (โดยมีสมาชิกแต่ละกลุ่มประมาณ 5 – 6 คน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และสมาชิก) จากนั้นครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเลือกของบัตรบทบาทประพันธ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของละ 3 บท โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มศึกษา และอภิปรายร่วมกันตามประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 เนื้อหาที่ได้รับเกี่ยวข้องกับสิ่งใด และมีเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างไรบ้าง

2.2 นักเรียนคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร

2.3 เลือกบทประพันธ์จำนวน 1 บทที่สมาชิกภายในกลุ่มคิดว่าซาบซึ้ง หรือ

น่าสนใจ พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ขั้น Conclusion (C)

3. เมื่อสมาชิกภายในกลุ่มศึกษาและอภิปรายร่วมกันแล้ว ครูมอบหมายให้นักเรียนจดบันทึกลงในกระดาษฟิลิปชาร์ต ในรูปแบบที่นักเรียนถนัดหรือสนใจ เช่น แผนผังความคิด การเขียนเล่าเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ เป็นต้น ซึ่งผลงานของนักเรียนนั้นจะต้องครอบคลุมประเด็นที่ครูกำหนดให้

ขั้น Report (R)

4. เมื่อได้ผลงานแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานของตนเองติดไว้ภายในห้องเรียน เพื่อให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ ได้ศึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยเขียนเพิ่มเติมลงในกระดาษได้ ในรูปแบบการจัดนิทรรศการ โดยแต่ละกลุ่มต้องมีตัวแทนในการนำเสนอ และตอบคำถามจากเพื่อน และสมาชิกที่เหลืต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ในการอภิปรายร่วมกันในคาบเรียนถัดไป

ชั้น Obtain (O)

5. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงาน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไปปรับปรุงแก้ไข และออกแบบในรูปแบบของแผ่นพับ และนำไปเผยแพร่ผ่านช่องทาง Facebook โดยติดแฮชแท็ก # เรื่องราวกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ 3 - 4 เนื้อหากลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า 2

ชั้น Motivation (M)

1. ครูอธิบายกติกาเกมใบ้คำให้นักเรียนฟัง และเล่นเกมเพื่อเสริมสร้างความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นเกมที่ครูจะให้ตัวแทนนักเรียนอ่านคำที่ปรากฏในบัตร แล้วทำท่าทางเพื่อไปให้สมาชิกในห้องเรียนตอบว่าคำนั้นคือคำว่าอะไร (ซึ่งเป็นคำที่ปรากฏในเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า) เช่น นกแสก ต้นไทร กองข้าว ชาวบ้านบางระจัน เป็นต้น

ชั้น Active Learning (A)

2. ครูอธิบายลักษณะของการใช้โวหารภาพพจน์ (อุปมา อุปลักษณ์ บุคคลวัต สัจพจน์ และ อติพจน์) จากนั้นจึงให้นักเรียนจับกลุ่มตามเดิม เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้าการใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในเรื่อง เช่น

“ห่างเอ๋ยห่างไกล	ห่างจากพวกมกัใหญ่ฝักใฝ่หา
แต่สิ่งซึ่งเหลวไหลใส่อาตมา	ความมกน้อยชวานาไม่น้อมไป
เพื่อรักษาความสรวยฐานวิเวก	ร่มชื้อเอกหุบเขาลำเนาไศล
สันโดษดับฟุ้งซ่านทะยานใจ	ตามวิสัยชวานาเย็นกว่าเอย”

จากบทประพันธ์นี้ปรากฏโวหารภาพพจน์ อุปมา คือ ...ความสรวยฐานวิเวก ร่มชื้อเอกหุบเขาลำเนาไศล... ที่เปรียบความสงบเหมือนกับป่าเขา

ชั้น Conclusion (C)

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกบทประพันธ์จำนวน 1 – 2 บท เพื่อวาดภาพประกอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้ พร้อมอธิบายความหมาย จุดเด่นหรือความน่าสนใจของบทประพันธ์ที่เลือก และแนวทางการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

4. ครูมอบหมายชิ้นงานโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั้นเขียนเล่าเรื่อง หรือนิทานที่นำเอาความรู้ หรือเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องมาเป็นส่วนหนึ่งในรูปแบบนิทานเล่มเล็ก หนังสือมะเฟือง หรือหนังสือหกเหลี่ยม ความยาว 6 - 10 หน้า โดยกำหนดส่งเมื่อนักเรียนเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

ขั้น Report (R)

5. ครูมอบหมายให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเล่าเรื่องเหตุการณ์หรือความน่าสนใจของบทประพันธ์ที่เลือกนั้น

ขั้น Obtain (O)

6. ครูให้แต่ละกลุ่มนำผลงานแปะไว้ภายในชั้นเรียน จากนั้นจึงให้กลุ่มอื่น ๆ ได้ประเมินผลงาน ว่าถูกต้อง และสอดคล้องกับบทประพันธ์เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านั้นหรือไม่ หากไม่สอดคล้องควรมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

8. การวัด และประเมินผล

8.1 เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. รู้และเข้าใจเนื้อหา กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K)	ทำแบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	แบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. สรุปรูปเนื้อหา กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K, P)	ตรวจผลงาน การศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด	ผลงานการศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
3. วิเคราะห์กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า พร้อมอธิบาย	ค้นคว้าการใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ปรากฏในเรื่อง	บันทึกการศึกษา ค้นคว้าการใช้โวหาร	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
เหตุผลประกอบ (K, P)		ภาพพจน์ที่ปรากฏในเรื่อง	
	ตรวจชิ้นงานการวาดภาพประกอบบทประพันธ์ที่เลือก	ชิ้นงานการวาดภาพประกอบบทประพันธ์ที่เลือก	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์สมมติหรือชีวิตจริง (K, P)	ตรวจชิ้นงานการเขียนเล่าเรื่อง หรือนิทาน	ชิ้นงานการเขียนเล่าเรื่อง หรือนิทานในรูปแบบที่นักเรียนสนใจ เช่น หนังสือเล่มเล็ก หนังสือมะเฟือง หนังสือหกลีเย่ม	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
5. มีความรับผิดชอบและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม (A)	สังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

8.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. ผลงานการศึกษาและอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สมบูรณ์ครบถ้วน	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องเพียง 1 – 2 แห่ง	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องเพียง 3 – 4 แห่ง	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แต่มีข้อบกพร่องมากกว่า 4 แห่ง

2. บันทึกการศึกษาค้นคว้าการใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในเรื่อง

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง ของข้อมูล	นักเรียนสามารถ ศึกษาค้นคว้า การใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ ปรากฏในเรื่อง ได้ถูกต้อง ทั้งหมด	นักเรียนสามารถ ศึกษาค้นคว้า การใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ ปรากฏในเรื่อง ได้ถูกต้อง แต่ ผิดพลาดเพียง 1 แห่ง	นักเรียนสามารถ ศึกษาค้นคว้า การใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ ปรากฏในเรื่อง ได้ถูกต้อง แต่ ผิดพลาดเพียง 2 – 3 แห่ง	นักเรียนสามารถ ศึกษาค้นคว้า การใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ ปรากฏในเรื่อง ได้ถูกต้อง แต่ ผิดพลาด มากกว่า 3 แห่ง
การให้เหตุผล	เหตุผลมีความ สอดคล้อง น่าเชื่อถือ มีการ นำข้อมูลมาใช้ ในการอ้างอิง ประกอบด้วย ส่วนที่เป็น ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูล แต่เน้น การแสดงความ คิดเห็นเป็นส่วน ใหญ่	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูล และใช้ การแสดงความ คิดเห็นเพียง อย่างเดียว	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูลเพียง เล็กน้อย
ช่วงคะแนน	7 – 8	5 – 6	3 – 4	ต่ำกว่า 3

3. ชิ้นงานการวาดภาพประกอบบทประพันธ์ที่เลือก

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความสอดคล้อง กับเนื้อหา	ภาพประกอบมี ความสอดคล้อง กับบทประพันธ์ที่ เลือกทุกส่วน	ภาพประกอบมี ความสอดคล้อง กับบทประพันธ์ที่ เลือกเป็นส่วน ใหญ่	ภาพประกอบมี ความสอดคล้อง กับบทประพันธ์ที่ เลือกเพียง บางส่วน	ภาพประกอบมี ความสอดคล้อง กับบทประพันธ์ที่ เลือกเพียง เล็กน้อย

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความคิด สร้างสรรค์	มีการสื่อ ความคิดได้อย่าง สร้างสรรค์ แปลกใหม่ สวยงาม สะอาด เรียบร้อย	มีการสื่อ ความคิดได้อย่าง ดี สวยงาม สะอาด เรียบร้อย	มีการสื่อ ความคิดได้ดี สวยงาม แต่ไม่ เรียบร้อย	มีการสื่อ ความคิดได้ แต่ ขาดความ สวยงาม เรียบร้อย
การให้เหตุผล ประกอบ	เหตุผลมีความ สอดคล้อง น่าเชื่อถือ มีการ นำข้อมูลมาใช้ ในการอ้างอิง ประกอบด้วย ส่วนที่เป็น ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูล แต่เน้น การแสดงความ คิดเห็นเป็นส่วน ใหญ่	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูล และใช้ การแสดงความ คิดเห็นเพียง อย่างเดียว	เหตุผลมีความ สอดคล้องกับ ข้อมูลเพียง เล็กน้อย
ช่วงคะแนน	11 – 12	9 – 10	6 – 8	ต่ำกว่า 6

4. ชิ้นงานการเขียนเล่าเรื่อง หรือนิทานในรูปแบบที่นักเรียนสนใจ

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
เนื้อหา มีความ สอดคล้องกับ เรื่อง	เนื้อหา มีความ สอดคล้องกับ เรื่องกลอน ดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ครบถ้วน	เนื้อหา มีความ สอดคล้องกับ เรื่องกลอน ดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า บกพร่องเพียง เล็กน้อย	เนื้อหา มีความ สอดคล้องกับ เรื่องกลอน ดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้าเพียง บางส่วนเท่านั้น	เนื้อหา ไม่ สอดคล้องกับ เรื่องกลอน ดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
องค์ประกอบ การเล่าเรื่อง	มีองค์ประกอบ การเล่าเรื่อง ดังต่อไปนี้ ครบถ้วน 1. ตัวละคร 2. ฉาก 3. การดำเนิน เรื่อง 4. การเปิด-ปิด เรื่อง	มีองค์ประกอบ การเล่าเรื่อง เพียง 3 องค์ประกอบ หรือครบถ้วนแต่ ไม่ชัดเจนใน องค์ประกอบใด องค์ประกอบ หนึ่ง	มีองค์ประกอบ การเล่าเรื่อง เพียง 2 องค์ประกอบ หรือไม่ชัดเจน 1 – 2 องค์ประกอบ	มีองค์ประกอบ การเล่าเรื่อง เพียง 1 องค์ประกอบ หรือไม่ชัดเจน 3 – 4 องค์ประกอบ
ความคิด สร้างสรรค์	มีการสื่อ ความคิดได้อย่าง สร้างสรรค์ สวยงาม สะอาด เรียบร้อย ตลอดจนรูปเล่ม สวยงาม	มีการสื่อ ความคิดได้อย่าง ดี สวยงาม สะอาด เรียบร้อย แต่ รูปเล่มไม่ สวยงาม	มีการสื่อ ความคิดได้ดี สวยงาม แต่ไม่ เรียบร้อยทั้งการ ตกแต่งและ รูปเล่ม	มีการสื่อ ความคิดได้ แต่ ขาดความ สวยงาม เรียบร้อย
ช่วงคะแนน	11 – 12	9 – 10	6 – 8	ต่ำกว่า 6

9. สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

9.1 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ (อจท.)

9.2 วิดีทัศน์พิธีกรรมทางศาสนา จากภาพยนตร์ เรื่อง นางตะเคียน

9.3 บัตรบทประพันธ์ (จำนวน 3 บทต่อ 1 บัตร)

9.4 กระดาษฟลิปชาร์ต

9.5 แหล่งเรียนรู้

1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม

-หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2) อินเทอร์เน็ต

-<https://sites.google.com/site/chutgaewyui/klxn-dxk-srxy-raphung-ni-pacha>

-http://www.st.ac.th/bhatips/tip49/thai_elegy_m249.html

-http://119.46.166.126/resource_center7/Admin/acrobat/v_3_th_th_695.pdf

-<https://nongnanlovelove.wordpress.com/tag/กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า>

**บันทึกผลการเรียนรู้
ด้านความรู้**

.....
.....
.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายดลชัย อินทรโกสม)

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1.	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2.	ความร่วมมือในการทำงาน				
3.	การแสดงความคิดเห็น				
4.	การรับฟังความคิดเห็น				
5.	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายดลชัย อินทรโกสม)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ระดับ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ระดับ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนมาก	ระดับ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ระดับ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 – 20	ดีมาก
14 – 17	ดี
10 – 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เอกสาร สื่อประกอบการเรียน

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

กตamuข

ดังได้ยินมา สมัยหนึ่ง ผู้มีชื่อต้องการความวิเวก, เข้าไปนั่ง
อยู่ ณ ที่สงัดในวัดชนบท เวลาตะวันรอน ๑, จนเสียงระฆังย่ำบอกสิ้น
เวลาวัน ฝูง ไคกระบือ และพวกชานา พากันกลับที่อยู่เป็นหมู่ ๑. เมื่อ
สิ้นแสงตะวันแล้ว ได้ยินเสียงจิ้งหรีดเรไรกับเสียงเกราะในคอกสัตว์.
นกแสกจับอยู่บนหระฆังก็ร้องส่งสำเนียง. ณ ที่นั้นมีต้นไทรต้นโพธิ์
สูงใหญ่ ใต้ต้นล้วนมีเนินหญ้า กล่าวคือที่ฝังศพต่าง ๑ อันแลเห็นด้วย
เดือนฉาย. ศพในที่เช่นนั้นก็เป็นศพพวกชาวไร่ชาวนานั้นเอง. ผู้นั้นมี
ความรู้สึกซึ่งเขือกเขินใจอย่างไร แล้วรำพึงอย่างไรในหมู่ศพ, ได้
เขียนความในใจนั้น ออกมาสู่กันดังต่อไปนี้

(กตamuขนี้ นาคะประทีป เรียบเรียง)

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

๑ ว่างเอ๋ยว่างเว
 ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล
 ชานาเหนื่ออ่อนต่างจรกลับ
 ทิ้งทุ่งให้มีดมัวท่อมณฑล

๒ ยามเจ็ดยามนี้
 อากาศเย็นเยือกหนาววิกาล
 มีก็แต่จิ้งหรีดกระกรีดกริ่ง!
 คอกควายวัววัวเราระเปาะเปาะ! เพียง

๓ นกเอี้ยงนกแสก
 อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์
 เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ผืนดู
 ถือเป็นที่รโหฐานแนมนามา

ห่างห่าง! ย่ำค่ำระฆังขาน
 ค่อยค่อยผ่านท้องทุ่งมุ้งถิ่นตน
 ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
 และทิ้งตนอยู่เปลี่ยวอยู่เดียวเอย

ปดผีมีดมัวท่อมณฑล
 สจัดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง
 เรไรหรือ! ร้องขรมระงมเสียง
 รู้ว่าเสียงเกราะแฉ่วแฉ่วแฉ่วเอย

จับจ้องร้องแฉีกเพียงแตกขวัญ
 มีเดาวัลย์รุ่งรังถึงหลังคา
 คมมาสู่ช่องพิภพมึนรักษา
 ให้เสื่อมฉาสุกสันต์ของมันเอย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

⁴
 ๐ ตันเอ๋ยตันไทร
 และตันโพธิ์พุ่มแจ่มแจ่มฉายา
 ล้วนร่างคนในเขตประเทศนี้
 แห่งหลุมสลักลานสลดระทดใจ

⁵
 ๐ หมดเอ๋ยหมดห้วง
 ถึงลมเข้าช่วยขึ้นรีนสบาย
 อยู่ตามโรงมุงฟางข้างข้างนั้น
 ไร่เหมือนปลูกร่างกายนอนรายเรียง

⁶
 ๐ ทอดเอ๋ยทอดทิ้ง
 ทิ้งเพื่ออยากแม่เหย้าหาข้าวปลา
 ทิ้งทิ้งหนูน้อยน้อยร่อยร้อยรับ
 เข้าทอดคอดจอละเสนาะกรรณ

สูงใหญ่รากย่อยห้อยระย้า
 มีเนินหญ้าใต้ต้นเกสรนกล่นไป
 ดุขณีนอนราย ณ ภายใต้
 เรายิ่งใกล้หลุมนั้นทุกวันเอ๋ย

หมดดวงวิญญาณลาญสลาย
 เตือนนกกแอ่นลมผายแผดสำเนียง
 ทิ้งไถ่ขันแข่งดูเหว้าระเร้าเสียง
 ฝันสำเนียงที่จะปลุกให้ลุกเอ๋ย

ยามหนาวผิงไฟล้อมอยู่พร้อมหน้า
 ทุกเวลาเข้าเย็นเป็นนิรันดร์
 เห็นพ่อกลับปลื้มเปรมเกษมสันต์
 สารพันทอดทิ้งทุกสิ่งเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

7

๐ กองเอ๋ยกองข้าว
เกิดเพราะการเก็บเกี่ยวด้วยเคียวใคร
เข้าก็ขับโคกระบือถือคันไถ
ยัดหางยามยักไปตามใจจิ้งดี

กองสูงราวโรงนายิ่งนำใคร
ใครเล่าไถคราดพื้นแผ่นดิน
สำราญใจตามเขตประเทศถิ่น
หางยามฉินตามใจเพราะใครเอ๋ย

8

๐ ตัวเอ๋ยตัวทะยาน
ดูถูกกิจชวานาสารพัน
เขาเป็นสุขเรียบเรียบเจียบสัจ
ขออย่าได้เหยยเหาะพุดเราะราน

อย่าบันดาลดลใจให้ไผ่ฝัน
และความครอบครองกันอันขึ้นบาน
มีปวัตน์เป็นไปไม่วิตถาร
ดูหมิ่นการเป็นอยู่เพื่อนตุเอ๋ย

9

๐ สกุลงเอ๋ยสกุลง
อำนาจนำความสง่าอำอินทรีย์
ความร่ำรวยอวยสุขให้ทุกอย่าง
วิติแห่งเกียรติยศทั้งหมดยัน

ชักจูงจิตผู้ซุกศักดิ์ศรี
ความงามนำให้มิโมตรกัน
เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายขันธ
แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

10

๐ ตัวเอ๋ยตัวหญิง

เห็นจอมดินนำสลดระทดใจ
ไม่เหมือนอย่างบางศพญาติตบแต่ง
สร้างสถานการบุญหนุนผลิ

เจ้าอย่าชิงติชากว่ายากไร้
ที่ระลึกสิ่งไรก็ไม่มี
เครื่องแสดงเกียรติเลิศประเสริฐศรี
เป็นอนุสาวรีย์สง่าเอ๋ย

11

๐ ที่เอ๋ยที่ระลึก

ก็ไม่ชวนชีพดับให้กลับคืน
เสียงประกาศเกียรติเอิกเกริกลั่น
ล้วนเป็นคุณแก่ผู้ยังไม่วางวาย

ถึงอรึกจามลบในภาพฝัน
เสียงชมชื่นเชิดชูคุณผู้ตาย
จะกระเทือนถึงกรรณนั้นอย่าหมาย
ชูเกียรติญาติไปภายภาคหน้าเอ๋ย

12

๐ ร่างเอ๋ยร่างกาย

อย่าดูถูกถิ่นนี้ว่าที่ทราวม
อาจจะเป็นเจดีย์มีพระศพ
ประเสริฐด้วยสัตตรัตน์จรัสชัย

ยามตายจมพื้นดาดดินหลาม
อาจขึ้นชื่อลือนามในก่อนไกล
แห่งจอมภพจักรพรรดิภักษัตริย์ใหญ่
ณ สมัยก่อนกาลบูรณเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

13

◎ ความเอ๋ยความรู้

หมดโอกาสที่จะช้ต่อไป
อันความยากหากให้ไว้ศึกษา
หมดทุกขบขลุแต่ก็จคิดหากิน

เป็นเครื่องชู้ทางสว่างไสว
ละห่วงใยอยากรู้ลงสู่ดิน
ย่นปัญญาความรู้ยู่แค่ถิ่น
กระแสวิญญาณจันเพียงนั้นเอ๋ย

14

◎ ดวงเอ๋ยดวงมณี

หรือใต้ท้องห้องสมุทรสุดสายตา
บุปผชาติชูสีนและมิกลื่น
ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน

มักจะลี้ลับอยู่ในภูเขา
ก็เส้อมซาสิ้นชมนิยมชน
อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ย้อมบานหล่นเปล่าตายมากมายเอ๋ย

15

◎ ชากเอ๋ยชากศพ

เช่นชาวบ้านบางระจันขึ้นร่ำบาย
ไม่เช่นนั้นท่านกวีเช่นศรีปราชญ์
หรือผู้กับ้านเมืองเรื่องปัญญา

อาจเป็นชากนักรบผู้กล้าหาญ
กับหมุ่มมาประทุษอชยุรยา
นอนอนาถเล่าให้ไว้รักษา
อาจจะมานอนจมตมดินเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

18

๐ มักเอ๋ยมักใหญ่

อำพรางความจริงใจไม่แพรงพราย
มุ่งแต่โปรยเครื่องปรุงจรรจงกลิ่น
ลงในเพลิงเกียรติศักดิ์ประจักษ์ดัง

ก่นแต่ได้ฝันพุ่งตามมุ่งหมาย
ไม่ควรอายก็ต้องอายหมายปิดบัง
คือความฟุ่มเฟายสิ้นสิ้นโอหัง
เปลวเพลิงปลั่งหอมกลบตลบเอย

19

๐ ห่างเอ๋ยห่างไกล

แต่สิ่งซึ่งเหลวไหลใส่อาตมา
เพื่อรักษาความสราญฐานวิเวก
สิ้นโดยดับฝังชานทะยานใจ

ห่างจากพวกมักใหญ่ปีกไผ่หา
ความมักน้อยชานาไม่น้อมไป
ร่มช้อเจกหุบเขาลำเนาไศล
ตามวิสัยชานาเย็นกว่าเอย

20

๐ ศพเอ๋ยศพไพร่

ไม่เกรงใครนินทาว่าประจาน
ถึงบางก็มีบ้างเป็นอย่างเลิศจ
พอเตือนใจได้บ้างในทางบุญ

ไม่มีใครขึ้นชื่อระบือชาน
ไม่มีการจาริกบันทึกคุณ
ก็ไม่ดูดาดเข็ดประเสริฐสุนทร
เป็นเครื่องหนุนนำเหตุสังเวชเอย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เนื้อเรื่อง

21

๐ ศพเอ๋ยศพสูง
จารึกคำสำนวนชวนสักการ
ซึ่งอย่างดีก็มีกวีเตือน
อุทิศสิ่งซึ่งสร้างตามทางธรรม

เป็นเครื่องอุทิศให้เลื่อมใสศานต์
ติดกับฐานชวาขนาดสามัญ
จารึกชื่อปีเดือนวันดับขันธ์
ของผู้ที่นั่นผู้นี้แก่ผีเอย

22

๐ ฝูงเอ๋ยฝูงอะไร
แม้คนล้มสิ่งใดได้สนิท
ใครจะยอมละทิ้งซึ่งสิ่งสุข
ใครจะยอมละแดนแสนสบาย

ไม่ยิ่งใหญ่เท่าฝูงดวงชีวิต
ก็ยังคงขึ้นได้เมื่อใกล้ตาย
เคยเป็นทุกข์ห่วงใยเสียได้ง่าย
โดยไม่ชยตาใฝ่อาลัยเอย

23

๐ ดวงเอ๋ยดวงจิต
ย่อมละชีพเคยสุขสนุกสบาย
ละถิ่นที่สำราญเบิกบานจิต
หมดวิตกหมดเสียตายหมดหมายปอง

ล้มสนิทกิจการงานทั้งหลาย
เคยเสียดายเคยวิตกเคยปกครอง
ซึ่งเคยคิดใฝ่เฝ้าเป็นเจ้าของ
ไม่คืนหลังเหลือวมองด้วยซ้ำเอย

แผนการจัดการเรียนรู้ 3

รายวิชาภาษาไทย 4 รัชชวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เวลา 2 คาบ
ผู้สอน นายดลชัย อินทรโกสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

- ม. 2/1 สรุปเนื้อหาของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น
- ม. 2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม. 2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า เป็นวรรณคดีที่ถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้เห็นถึงสัจธรรมของชีวิต มุ่งเน้นให้เข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้แต่งที่เกี่ยวกับการพลัดพราก สูญเสีย ผ่านถ้อยคำภาษา ซึ่งแสดงให้เห็นคุณค่าด้านต่าง ๆ คือ คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคม นอกจากนี้ยังสอดแทรกข้อคิด คติสอนใจเพื่อให้อ่านได้นำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเนื้อหาบทกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K)
2. อธิบายคุณค่าของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (K, P)
3. สรุปความรู้และข้อคิดจากกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์สมมติหรือชีวิตจริง (K, P)
4. มีความรับผิดชอบและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม (A)

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. มุ่งมั่นในการทำงาน
6. รักความเป็นไทย
7. มีจิตสาธารณะ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 2. ความสามารถในการคิดสังเคราะห์
 3. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
 4. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 5. ความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ
- 5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. สาระการเรียนรู้

คุณค่าของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

- 1.1 คุณค่าที่ปรากฏ
- 1.2 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(กระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1 - 2 คุณค่าที่ปรากฏและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ขั้น Motivation (M)

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า และซักถามว่า สามารถสรุปได้อย่างไร

2. จากนั้นครูเล่านิทานเรื่อง เงิน ให้นักเรียนฟัง ว่า

“มีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่งสอนลูกไว้ว่า เมื่อลูกเห็นเงินจำนวน 1,000 บาท หล่นอยู่ที่พื้นดิน ลูกจะเก็บเงินนั้นหรือไม่ แล้วถ้าเงินนั้นมีรอยเปื้อน รอยยับ หรือถูกขยำไว้ ลูกจะเก็บหรือไม่ นี่แหละถึงแม้ว่าเงินนั้นจะผ่านความสกปรก ผ่านมือคนมานับไม่ถ้วน แต่ฉันเชื่อว่าเงินย่อมมีคุณค่าเสมอ”

จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่าถ้านักเรียนพบเงินหล่นบนพื้นดิน นักเรียนจะทำอย่างไร แล้วมีความคิดเห็นอย่างไรกับนิทานเรื่องนี้

ขั้น Active Learning (A)

3. ครูอธิบายลักษณะคุณค่าของวรรณคดี โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ คุณค่าด้านเนื้อหา เป็นคุณค่าที่สะท้อนให้เห็นว่าเนื้อหาวรรณคดีนั้น สามารถให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ประสพการณ์ ตลอดจนทำให้เกิดจินตนาการ พัฒนาความคิด และพัฒนาจิตใจของผู้อ่านได้ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เป็นคุณค่าที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้แต่งในการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา โวหาร ภาพพจน์ เพื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน และคุณค่าด้านสังคม เป็นคุณค่าที่สะท้อนภาพสังคมในขณะช่วงเวลาของการแต่งวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ในด้านรูปธรรม และนามธรรม

นอกจากคุณค่าทั้ง 3 ด้านแล้ว ข้อคิดที่ได้จากการอ่านก็เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้แต่งมักสอดแทรกไว้ในเนื้อหา ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ และความคิดของตนเอง ผ่านการวิเคราะห์จาก ตัวละคร หรือองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ เป็นต้น

4. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 4 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ อธิบายคุณค่าทั้ง 3 ด้าน และสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเนื้อหา โดยสมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

สมาชิกคนที่ 1 วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหา

สมาชิกคนที่ 2 วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์

สมาชิกคนที่ 3 วิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านสังคม

สมาชิกคนที่ 4 สรุปข้อคิดจากเรื่อง

5. เมื่อสมาชิกแต่ละคนได้ศึกษา วิเคราะห์ อธิบายและสรุปตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ครู จึงให้นักเรียนที่มีหน้าที่เดียวกันของแต่ละกลุ่ม เข้าไปร่วมกับกลุ่มเพื่อนของกลุ่มอื่น (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในรูปแบบ Jigsaw พร้อมจับบันทึก ภายในเวลา 10 นาที จากนั้นจึงให้เข้ากลุ่มเดิมของตนเอง (Home Group) เพื่ออธิบายข้อมูลที่ตนเองได้ศึกษา แลกเปลี่ยนเพิ่มเติม

ขั้น Conclusion (C)

6. แต่ละกลุ่มจับบันทึก และสรุปองค์ความรู้เป็นของกลุ่มตนเองในรูปแบบตามความถนัด เช่น วาดภาพ แพนผังความคิด หรือเขียนบรรยาย เป็นต้น

ขั้น Report (R)

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษา หรือองค์ความรู้ของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งตอบคำถามจากเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ

ขั้น Obtain (O)

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนในการเลือกของสถานการณ์ที่ครู กำหนดให้ พร้อมกับร่วมกันคิด และเสนอแนะแนวทางโดยนำคุณค่า และข้อคิดที่ได้จากเรื่องมา ประยุกต์ใช้ เช่น

8.1 หากนักเรียนเดินทางไปยังสุสาน หรือป่าช้าที่มีศพฝังอยู่นั้น นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

8.2 หากเพื่อนสนิทของนักเรียนสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักอย่างกะทันหัน นักเรียนมีแนวทางในการพูด หรือโน้มน้าวให้เพื่อนสนิทของนักเรียนยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร

8.3 เมื่อนักเรียนมีสิ่งของที่สำคัญอยู่ 2 อย่าง เช่น รถบังคับซึ่งเป็นของขวัญชิ้นแรกจากผู้ปกครอง ไม่สามารถทิ้งหรือให้คนอื่นได้ กับตุ๊กตาที่ตนเองซื้อมาด้วยเงินเก็บ จนทำให้เกิดความภาคภูมิใจ นักเรียนจะเลือกเก็บสิ่งของชิ้นใดไว้ เพราะสาเหตุใด

ฯลฯ

9. จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำข้อมูลของตนเผยแพร่ในช่องทาง Facebook พร้อมติดแฮชแท็ก #คุณค่าและข้อคิดกลอนดอกสร้อย พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันผ่านช่องทางนั้นในรูปแบบความคิดเชิงบวก

8. การวัด และประเมินผล

8.1 เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ การเรียนรู้	การวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การ ประเมินผล
1. รู้และเข้าใจเนื้อหา กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า (K)	ทำแบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า	แบบทดสอบ เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า	ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า ร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. อธิบายคุณค่าของ กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า (K, P)	ตรวจการบันทึกผล การศึกษา สรุปองค์ ความรู้ และการ ประยุกต์ใช้ตาม	การบันทึกผล การศึกษา สรุปองค์ ความรู้ และการ ประยุกต์ใช้ตามสถาน	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้น ไป ผ่านเกณฑ์
3. สรุปความรู้และ ข้อคิดจากกลอน ดอกสร้อยรำพึงในป่า ช้า และนำไป ประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์สมมติ หรือชีวิตจริง (K, P)	สถานการณ์ที่กำหนด	การที่กำหนด	
4. มีความรับผิดชอบ และร่วมกันทำงาน เป็นกลุ่ม (A)	สังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและ การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม ความมีส่วนร่วมและ การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ขึ้น ไป ผ่านเกณฑ์

8.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

การบันทึกผลการศึกษา สรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ที่กำหนด

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง ของข้อมูล	สามารถสรุป ความรู้จากเรื่อง	สามารถสรุป ความรู้จากเรื่อง	สามารถสรุป ความรู้จากเรื่อง	สามารถสรุป ความรู้จากเรื่อง

รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
	ได้ถูกต้อง ตรง ประเด็น สมบูรณ์ ครบถ้วน	ได้ถูกต้อง ตรง ประเด็น แต่ บกพร่องเพียง 1 – 2 แห่ง	ได้ถูกต้อง แต่ บกพร่องเพียง 3 – 4 แห่ง	ได้ แต่บกพร่อง มากกว่า 4 แห่ง
รูปแบบการ นำเสนอข้อมูล	รูปแบบการ นำเสนอข้อมูลมี ความแปลกใหม่ น่าสนใจ มี ภาพประกอบ หรือตกแต่งได้ อย่างสวยงาม และเรียบ เรียงลำดับ ความคิดได้อย่าง เหมาะสมเป็น ขั้นตอน	รูปแบบการ นำเสนอข้อมูลมี ความแปลกใหม่ น่าสนใจ มี ภาพประกอบ หรือตกแต่งได้ อย่างสวยงาม และเรียบ เรียงลำดับข้อมูล ได้เป็นอย่างดี	รูปแบบการ นำเสนอข้อมูลมี ความน่าสนใจ มี ภาพประกอบ หรือตกแต่งได้ อย่างสวยงาม แต่เรียบ เรียงลำดับข้อมูล ไม่เป็นไป ตามลำดับ ขั้นตอน	รูปแบบการ นำเสนอข้อมูล น่าสนใจ แต่การ เรียบเรียงข้อมูล ไม่เป็นไป ตามลำดับ ขั้นตอน
การประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ที่ กำหนด	สามารถสื่อสาร เพื่อให้เห็นถึง การนำไป ประยุกต์ใช้ได้ จริง และมีความ เหมาะสมเป็น อย่างดี	สามารถสื่อสาร เพื่อให้เห็นถึง การนำไป ประยุกต์ใช้ได้ จริง แต่มี ข้อบกพร่องเพียง เล็กน้อย	สามารถสื่อสาร ให้เห็นถึงการ นำไปประยุกต์ใช้ ได้จริง แต่มี ข้อบกพร่องเป็น ส่วนมาก	สามารถสื่อสาร ให้เห็นถึงแนว ทางการนำไป ประยุกต์ใช้ได้ แต่อาจไม่ เหมาะสมในการ นำไปใช้จริง
ช่วงคะแนน	11 – 12	9 – 10	6 – 8	ต่ำกว่า 6

9. สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

9.1 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ (อจท.)

9.2 ของสถานการณ์

9.3 กระดาษฟลิปชาร์ต

9.4 แหล่งเรียนรู้

1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม

-หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2) อินเทอร์เน็ต

-[https://sites.google.com/site/chutgaewyui/klxn-dxk-srxy-raphung-ni-](https://sites.google.com/site/chutgaewyui/klxn-dxk-srxy-raphung-ni-pacha)

pacha

-http://www.st.ac.th/bhatips/tip49/thai_elegy_m249.html

-[http://119.46.166.126/resource_center7/Admin/acrobat/v_3_th_th_](http://119.46.166.126/resource_center7/Admin/acrobat/v_3_th_th_695.pdf)

695.pdf

-<https://nongnanlovelove.wordpress.com/tag/กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า>

**บันทึกผลการเรียนรู้
ด้านความรู้**

.....
.....
.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายดลชัย อินทรโกสม)

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1.	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2.	ความร่วมมือในการทำงาน				
3.	การแสดงความคิดเห็น				
4.	การรับฟังความคิดเห็น				
5.	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายดลชัย อินทรโกสม)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ระดับ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ระดับ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนมาก	ระดับ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ระดับ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 – 20	ดีมาก
14 – 17	ดี
10 – 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เอกสาร สื่อประกอบการเรียน

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

คุณค่าและข้อคิด

คุณค่าด้านเนื้อหา

คุณค่าด้านเนื้อหา เป็นการถ่ายทอดแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่แน่นอน ความไม่เที่ยงแท้ของสรรพสิ่ง

1. สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาล้วนต้องตาย
2. สะท้อนให้เห็นว่าความเรียบง่ายของชีวิตนั้น คือความสุขที่แท้จริง
3. เสนอธรรมเนียม ความเชื่อ ค่านิยม ความศรัทธา ความสัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติในสังคม เช่น นกแสก ต้นโพธิ์ ต้นไทร

1. ใช้คำที่ทำให้เกิดภาพได้อย่างชัดเจน

- 1.1 ใช้คำที่เข้าใจง่าย
- 1.2 ใช้อุปมา
- 1.3 ใช้บุคคลวัต

2. ใช้คำที่เกิดเสียงไพเราะ

- 2.1 ใช้สัทพจน์
- 2.2 มีสัมผัสใน

3. ใช้คำที่ให้ความหมายลึกซึ้ง

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

คุณค่าด้านเนื้อหา เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ ให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ และอารมณ์สะเทือนใจ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

คุณค่าและข้อคิด

คุณค่าด้านสังคม

คุณค่าด้านสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ คติ ในสมัยนั้น

1. สะท้อนให้เห็นภาพวิถีชีวิตของคนในชนบท
2. สะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนในสังคมไทย
3. สะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนในสังคม
4. ชี้ให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์
5. ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของขนบธรรมเนียมของไทย และตะวันตก

1. ทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ล้วนไม่เที่ยง
2. ความเรียบง่ายคือความสุขที่แท้จริง
3. ไม่ควรยึดติดกับวัตถุ

ข้อคิด

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนั้นเป็นการสะท้อนให้เห็นสัจธรรมของชีวิต ซึ่งทุกคนย่อมพบกับความเปลี่ยนแปลง ไม่แน่นอนอยู่เสมอ

ภาคผนวก ข ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความพึงพอใจ และผลการวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
1. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45
2. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	4	2	5	5	5	4.20	1.30
3. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น	4	4	5	5	5	4.60	0.55
4. มีกิจกรรมหลากหลาย และเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ	5	2	5	5	4	4.20	1.30
5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักคิด วางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	5	4	5	5	5	4.80	0.45
6. กิจกรรมมีความสอดคล้อง เหมาะสม กับเนื้อหาสาระ	5	2	4	5	5	4.20	1.30
7. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น	5	4	4	5	5	4.60	0.55
8. กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความ สนใจในการเรียนวรรณคดีมากยิ่งขึ้น	4	2	5	4	5	4.00	1.22
9. นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ความ เข้าใจได้	4	2	5	4	5	4.00	1.22
10. กิจกรรมสามารถตอบสนองความ ต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนได้	5	4	5	5	4	4.60	0.55

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	1	2	3	4	5		
11. โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม	5	4	5	5	4	4.60	0.55
	ค่าเฉลี่ยรวม					4.42	0.86

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน (ข้อที่)	ระดับความพึงพอใจ (คน)					N	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.
	5	4	3	2	1			
1	22	16	1	0	0	39	4.54	0.56
2	9	24	6	0	0	39	4.08	0.62
3	20	14	5	0	0	39	4.38	0.71
4	18	18	3	0	0	39	4.38	0.63
5	20	14	5	0	0	39	4.38	0.71
6	22	13	4	0	0	39	4.46	0.68
7	16	20	2	1	0	39	4.31	0.69
8	11	21	6	1	0	39	4.08	0.74
9	5	25	8	1	0	39	3.87	0.66
10	11	25	3	0	0	39	4.21	0.57
11	19	13	7	0	0	39	4.31	0.76
ค่าเฉลี่ยรวม						39	4.27	0.67

ภาคผนวก ช ผลการทดสอบหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรกลุ่มเดียว (One Sample) และการทดสอบหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุดที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples)

ผลการทดสอบหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรกลุ่มเดียว (One Sample) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ เทียบเกณฑ์ร้อยละ 70

t - test

One-Sample Statistics				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
post	39	22.56	1.875	.300

One-Sample Test						
Test Value = 0						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
post	75.155	38	.000	22.564	21.96	23.17

การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุดที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับ กระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

t - test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	pre	13.85	39	2.907	.465
	post	22.56	39	1.875	.300

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	pre & post	39	.330	.040

Paired Samples Test

		Paired Differences		95% Confidence Interval of the Difference		t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Lower	Upper			
Pair 1	pre - post	-8.718	2.892	-9.656	-7.780	-18.823	38	.000

ภาคผนวก ณ หนังสือขอความอนุเคราะห์และหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๘

ที่ อว ๑๖๑๓.๑๒/ว ศษ/๒๖ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชาปกรณ

ด้วย นายคลชัย อินทรโกสม รหัสประจำตัว ๖๒๐๙๐๒๘๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ทพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ดร.ศนิดา นรัตถรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๗๖๖

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์

ด้วย นายคลชัย อินทรโกสม รหัสประจำตัว ๒๒๐๙๐๒๘๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ชุนมจรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ทพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ดร.กมิตา นรัตถรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๗๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.สุกัญญาโสภี ใจกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายคลชัย อินทรโกสม รหัสประจำตัว ๖๒๐๙๐๒๘๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คณิดา นรัตถรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นายคลชัย อินทรโกสม

โทร ๐๙-๓๐๕๙-๒๕๘๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๙

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๗๖๖

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัฐติมา วิทยาวงศรจิ

ด้วย นายคณชัย อินทรโกสมุร รหัสประจำตัว ๖๒๐๙๐๒๘๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ดร.คณิตา นรัตถรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๗๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณรุ่งนภา บัวพลับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายคลชัย อินทรโกสม รหัสประจำตัว ๖๒๐๙๐๒๘๓ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ทิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คณิตา นัตถรักษา)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๙

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นายคลชัย อินทรโกสม

โทร ๐๙-๓๐๔๙-๒๔๘๖

ภาคผนวก ญ ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

ขั้นที่ 4 ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

ขั้นที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั่วโมงที่ 2)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

ขั้นที่ 4 ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

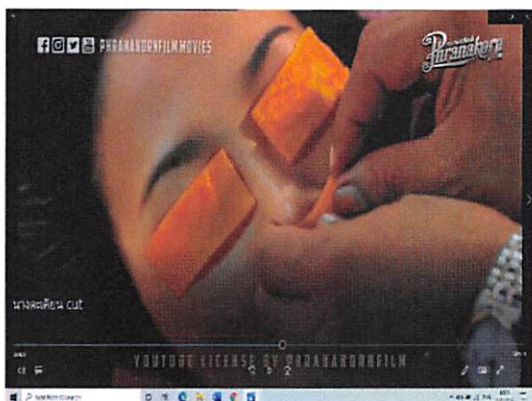

ขั้นที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชั่วโมงที่ 3 - 6)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

ขั้นที่ 4 ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

ขั้นที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม
(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชั่วโมงที่ 7 - 8)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

ขั้นที่ 4 ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) และขั้นที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ดลชัย อินทรโกสม
วัน เดือน ปี เกิด	1 มีนาคม 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน	212 หมู่ 3 ตำบลมะขามเต่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2560 - ปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2556 - 2559	โรงเรียนลาซาลโชติรวินครสวรรค์ อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยนเรศวร